

KONKLUŽJONIJIET TAL-AVUKAT ĜENERALI
JÄÄSKINEN
ippreżentati fid-9 ta' Dicembru 2010¹

I — Introduzzjoni

ta' operaturi ta' servizz ta' referenzar fuq l-internet (bħal AdWords ta' Google). L-użu ta' kelma princiċiali magħżula fil-mutur ta' riċerka jwassal għad-dehra ta' reklam u ta' link kummerċjali li jiddirriegi direttament lejn is-suq elettroniku ta' eBay.

1. Il-kawża princiċiali hija bejn, minn naħa, L'Oréal SA u s-sussidjarji tagħha ("L'Oréal") u, min-naħa l-oħra, tliet sussidjarji ta' eBay Inc. ("eBay"), flimkien ma' certi persuni fizċċi. Il-kawża tirrigwarda offerti ghall-bejgħ ta' prodotti minn dawn il-persuni fuq is-suq elettroniku ta' eBay. L-offerti ghall-bejgħ allegatament jiksru d-drittijiet ta' propriedà intellettuali ta' L'Oréal.

2. eBay, il-konvenuta fil-proċeduri nazzjonali, topera fuq l-internet suq elettroniku popolari u sofistikat. Is-sistema tagħha tiffacilita hafna l-bejgħ u x-xiri minn individwi fuq l-internet, permezz ta' muturi tar-riċerka b'saħħithom, sistemi ta' hlas mingħajr riskju u firxa ġeografika wiesgħa. Hija adottat ukoll mekkaniżmi ta' monitoraġġ fil-ġlieda kontra l-bejgħ ta' prodotti ffalsifikati. Sabiex tiġbed klijenti ġodda lejn is-sit web tagħha, eBay xtrat ukoll kliem princiċiali, bħal trade marks magħrufa sew, mingħand il-muturi tar-riċerka

3. L'Oréal, ir-rikorrenti fil-proċeduri nazzjonali, hija kumpannija ta' daqs dinji li għandha firxa wiesgħa hafna ta' prodotti li huma protetti bid-drittijiet dwar it-trade marks, u li jinkludu trade marks magħrufa b'reputazzjoni dinjija. Il-problema princiċiali tagħha f'din il-kawża tirrigwarda l-bejgħ fuq is-suq elettroniku ta' eBay ta' diversi prodotti L'Oréal li huma ffalsifikati. Għal L'Oréal, is-sitwazzjoni hija iktar ikkomplikata minhabba l-fatt li uhud mill-prodotti ma humiex intiżi ghall-bejgħ fiz-Żona Ekonomika Ewropea (iktar 'il quddiem, iż-ŻEE), iż-żda xorta jispicċaw hemmhekk minhabba l-bejgħ fuq eBay. Uhud mill-prodotti kożmetiči jinbiegħu mingħajr l-ippakkjär originali tagħhom. L'Oréal tqis li eBay, billi xtrat il-klie'm princiċiali, tattira klijenti lejn is-suq elettroniku tagħha sabiex dawn jixtru prodotti bit-trade mark L'Oréal bi ksur tad-drittijiet marbuta ma' dawn it-trade marks. Sabiex twaqqaq il-bejjiegha individwali b'mod

1 — Lingwa orīġinali: l-Ingliz.

effikači, L'Oréal titlob li jinħarġu ordnijiet tal-qorti kontra eBay sabiex it-trade marks tagħha jkunu protetti ahjar.

4. Ghall-Qorti tal-Ġustizzja, dan ir-rinvju għal deċiżjoni preliminari jqajjem kwistjoni ġuridika ta' attwalitā rigward l-applikazzjoni tal-protezzjoni mogħtija mit-trade mark fl-ambjent il-ġidid tal-kummerċ elettroniku u tas-servizzi minn soċjetà tal-informazzjoni fuq l-internet. Il-Qorti tal-Ġustizzja hija mitluba ssib bilanċ ġust bejn, minn naħa, l-interessi legittimi tal-proprietarju tat-trade mark, u, min-naħa l-ohra, dawk ta' impriżi u individwi li jużaw l-opportunitajiet kummerċjali ġodda mahluqa mill-internet u mill-kummerċ elettroniku. Għal uħud mid-domandi tista' tingħata risposta abbaži tal-ġurisprudenza eżistenti, filwaqt li għal oħrajn hemm bżonn ta' interpretazzjoni addizzjonali ta' diversi atti leġiżlattivi tal-Unjoni Ewropea (UE).

5. Id-diffikultà principali għall-Qorti tal-Ġustizzja tinsab fit-tweżiñ doppju li hija mitluba tagħmel. Minn naħa, il-qorti nazzjonali titlob li l-Qorti tal-Ġustizzja tagħti interpretazzjoni tad-dispozizzjonijiet tad-dritt tal-Unjoni Ewropea f'dan il-kuntest diffiċċi, u fl-istess hin il-Qorti tal-Ġustizzja għandha tiżgura li l-interpretazzjoni tagħha tal-atti inkwistjoni tibqaq' applikabbli anki f'kuntesti fejn jaapplikaw parametri differenti. Ghalkemm huwa minnu li t-trade marks inkwistjoni huma magħrufa u l-prodotti huma prodotti ta' l-luissu, jibqaq' l-fatt li d-dispozizzjonijiet applikabbli tad-dritt tal-Unjoni jgħoddu għat-trade marks kollha u għal kull tip ta' prodott. Is-suq elettroniku huwa wieħed globali b'diversi karatteristiċi partikolari. Filwaqt li r-risposti mogħtija

għandhom jieħdu inkunsiderazzjoni ċ-ċirkustanzi partikolari tal-kawża quddiem il-qorti nazzjonali, fl-istess waqt, għandhom ikunu bbażati fuq perspettiva globali dwar kif is-sistema għandha taħdem b'mod ġenerali. Fil-fehma tiegħi, taħt bosta aspetti, din il-kawża hija iktar kumplessa mill-kawża Google France u Google².

6. F'din il-kawża, il-Qorti tal-Ġustizzja hija mitluba tagħti interpretazzjoni rigward i) is-sitwazzjoni ġuridika skont id-dritt tal-Unjoni Ewropea dwar it-trade marks kif tirriżulta mid-Direttiva 89/104 (iktar 'il quddiem, id-“Direttiva dwar it-trade marks”)³ ta' operatur ta' suq elettroniku li a) jixtri kliem prinċipali identiku għal trade marks mingħand servizz bi hlas ta' referenzar fuq l-internet, b'tali mod li r-riżultati tal-mutur ta' riċerka juru link li jwassal għas-sit web tal-operatur tas-suq, u b) izomm fuq is-sit tiegħu, f'isem il-klijenti tiegħu, offerti ghall-bejgh ta' prodotti bi trade mark li huma ffalsifikati, mhux ippakkjati jew li mhux ġejjin miż-ŻEE; ii) id-definizzjoni tal-portata tad-deroga tar-responsabbiltà ta' min jipprovdni servizzi informatiċi, hekk kif tirriżulta mill-Artikolu 14 tad-Direttiva 2000/31 (iktar 'il quddiem,

2 — Sentenza tat-23 ta' Marzu 2010, (C-236/08 sa C-238/08, Gabra p. I-2417).

3 — L-Ewwel Direttiva tal-Kunsill 89/104/KEE, tal-21 ta' Dicembru 1988, biex jiġu approssimati l-ligżejjiet tal-Istati Membri dwar it-trade marks (GU Edizzjoni Specjalib-Malti, Kapitolu 17, Vol. 1, p. 92), kif emendata.

id-“Direttiva dwar il-kummerċ elettroniku”)⁴; iii) id-definizzjoni tal-portata tad-dritt li jinkiseb ordni kontra intermedjarju li s-servizzi tiegħu jintużaw minn terz imsemmi fl-Artikolu 11 tad-Direttiva 2004/48 (iktar ‘il quddiem, id-“Direttiva fuq l-infurzar tad-drittijiet ta’ proprijetà intellettuali”)⁵ u iv) ġerti dispożizzjonijiet tad-Direttiva 76/768 (iktar ‘il quddiem, id-“Direttiva dwar il-prodotti kożmetiči”)⁶.

II — Il-kuntesti ġuridici

A — *Id-dritt tal-Unjoni*⁷

Id-Direttiva 76/768

7. Skont l-Artikolu 6(1) tad-Direttiva 76/768 dwar il-prodotti kożmetiči, l-Istati Membri

4 — Direttiva tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-8 ta’ Ĝunju 2000, dwar certi aspetti legali tas-servizzi minn socjetà tal-informazzjoni, partikolarment il-kummerċ elettroniku, fis-Suq Intern (Direttiva dwar il-kummerċ elettroniku) (GU Edizzjoni Specjalji bil-Malti, Kapitolo 13, Vol. 25, p. 399), kif emendata.

5 — Direttiva tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-29 ta’ April 2004, fuq l-infurzar tad-drittijiet tal-proprijetà intellettuali (GU Edizzjoni Specjalji bil-Malti, Kapitolo 17, Vol. 2, p. 32).

6 — Direttiva tal-Kunsill tas-27 ta’ Luju 1976, dwar l-apprōssimazzjoni tal-ligġijiet tal-Istati Membri li għandhom x-jaqsmu mal-prodotti kosmetici (GU Edizzjoni Specjalji bil-Malti, Kapitolo 13, Vol. 3, p. 285), kif emendata.

7 — It-talba għal deciżjoni preliminari ma tinkludi l-ebda deskrizzjoni tad-dispożizzjoniċi tad-dritt Britanniku. Fis-sentenza tagħha tat-22 ta’ Mejju 2009 (iktar ‘il quddiem, is-“sentenza tal-High Court”) il-High Court spiegat li l-kawża ma tqajjimx kwistionijiet partikolari dwar l-interpretazzjoni tad-dritt nazzjonali. Għaldaqstant, ma nikkuns idrak li hemm għalfejn nirriproduċi d-dispożizzjoniċi rilevanti tad-dritt Britanniku dwar it-trade marks jew dwar il-kummerċ elettroniku.

għandhom jieħdu l-miżuri kollha meħtieġa biex jiżguraw li l-prodotti kożmetiči jkunu jistgħu jinbiegħu biss jekk il-kontenit u l-ippakkjar iġibu t-tagħrif speċifikat f’din id-dispożizzjoni f’karattri li ma jithassrx, li jinqraw faċilment u li jidħru sewwa. Din l-informazzjoni tinkludi, b’mod partikolari, a) l-isem u l-indirizz jew uffiċċju rregħistrat tal-manifattur jew tal-persuna responsabbli għat-taqegħid fis-suq tal-prodott kożmetiku li jkun stabbilit fil-Komunita; b) il-kontenut nominali fil-hin tal-ippakkjar; c) id-data minima ta’ kemm iservi; d) prekawzjonijiet partikolari li għandhom jiġu osservati waqt l-użu; e) in-numru tal-lott tal-manifattura jew ir-referenza għall-identifikazzjoni tal-oġġetti; f) il-funzjoni tal-prodott, sakemm ma jkunx ċar mill-preżentazzjoni tal-prodott; u g) l-lista tal-ingredjenti.

*Id-Direttiva 89/104*⁸

8. L-Artikolu 5 tad-Direttiva 89/104, intitolat “Drittijiet mogħtija minn trade mark”, huwa fformulat kif ġej:

8 — Uhud mit-trade marks ta’ L’Oréal huma trade marks Komunitarji. Peress li ma hemmx kwistionijiet partikolari dwar ir-Regolament Nru 40/94 huwa biżżejjed li jiġi osservati l-Artikoli 9, 12 u 13 jikkorrispondu mal-Artikoli 5, 6 u 7 tad-Direttiva 89/104. Dak li jingħad hawn taħta rigward l-interpretazzjoni tad-Direttiva 89/104 japplika *mutatis mutandis* għar-Regolament Nru 40/94.

Id-Direttiva 89/104 u r-Regolament Nru 40/94 japplikaw *ratione temporis*, iżda mhux it-testi kkodifikati previsti mid-Direttiva 2008/95/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, tat-22 ta’ Ottubru 2008, biex jiġu approssimati l-ligġijiet tal-Istati Membri dwar it-trade marks (verżjoni kodifikata) (GU L 299, p. 25) u r-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 207/2009, tas-26 ta’ Frar 2009, dwar it-trade mark Komunitarja (GU L 78, p. 1).

“1. It-trade mark registrata għandha tagħti l-proprietarju drittijiet esklussivi fuqha. Il-proprietarju għandu jkun intitolat li jimpedixxi terzi persuni kollha li ma għandhomx il-kunsens tiegħu milli jużaw matul il-kummerċ:

- a) kwalunkwe sinjal li hu identiku mat-trade mark fejn għandhom x'jaqsmu merkanzija [prodotti] jew servizzi li huma identiči għal dawk li t-trade mark hi registrata;

[...]

3. Is-segwenti, *inter alia*, jistgħu jkunu projbitti taħt paragrafi 1 u 2:

[...]

- b) li joffru l-merkanzija, jew li jqiegħduhom fuq is-suq jew li jaħżnuhom għal dawn l-iskopijiet taħt dak is-sinjal, jew li joffru u jiforġi servizzi kif jidhru hawn taħt;
- c) jimpurtaw jew jesportaw il-merkanzija taħt is-simbolu;

- d) juzaw is-sinjal fuq karti tal-kummerċ u fir-reklamar.

[...]

9. L-Artikolu 6(1) tad-Direttiva 89/104, intitolat “Limitazzjoni tal-effetti ta’ trade mark”, huwa fformulat kif ġej:

“1. It-trade mark m’għandhiex tagħti d-dritt lill-proprietarju li jipprobixxi terza persuna milli tuža matul il-kummerċ,

[...]

- b) indikazzjonijiet li għandhom x'jaqsmu mat-tip, kwalità, kwantità, skop intiż, valur, origini geografika, iż-żmien tal-produzzjoni tal-merkanzija jew l-ghoti tas-servizz, jew karatteristika oħra ta’ merkanzija jew servizzi;

- c) t-trade mark fejn hi neċċessarja biex tindika l-iskop intiż ta’ prodott jew servizz, b’mod partikolari bhala aċċessorji jew spare parts;

sakemm južahom skond prattiċi onesti f’materji industrijali jew kummerċjali”.

10. L-Artikolu 7 tad-Direttiva 89/104, intitolat “Eżawriment tad-drittijiet mogħtija minn trade mark” jipprovd i dan li ġej:

“1. It-trade mark ma tagħtix lill-proprietarju d-dritt li jipprobixxi l-użu tagħha fir-rigward ta’ merkanzija li tqiegħdet fuq is-suq fiż- [Żona Ekonomika Ewropea (ŻEE)] taħt dik it-trade mark mill-proprietarju jew bil-kunsens tiegħu.

2. Il-paragrafu 1 m'għandux japplika fejn ježistu raġunijiet legittimi ghall-proprietarju biex jopponi aktar kummerċjalizzazzjoni tal-merkanzija, speċjalment fejn il-kundizzjoni tal-merkanzija hi mibdula jew danneġġjata wara li tqiegħdet fuq is-suq.”

12. Il-premessi 42, 43 u 45 sa 48 tad-Direttiva 2000/31 jipprovd u dan li ġej:

Id-Direttiva 2000/31

11. Il-premessa 9 tad-Direttiva 2000/31 dwar il-kummerċ elettroniku hija fformulata kif ġej:

“Il-moviment liberu ta' servizzi minn soċjetà ta' l-informazzjoni jista' f'hafna każi jkun rifless specifiku fil-liġi tal-Komunità ta' prinċipju aktar ġenerali, jiġifieri il-libertà ta' espressjoni li hija assigurata fl-Artikolu 10(1) tal-Konvenzjoni tal-Protezzjoni tad-Drittijiet Umani u Libertajiet Fundamental, li kienet għiet ratifikata mill-Istati Membri kollha; għal din ir-raġuni, direttivi li jkopru biss il-fornitura ta' servizzi minn soċjetà ta' l-informazzjoni għandhom jassiguraw li din l-attività tista' tkun segwita b'l-libertà biss fid-dawl ta' dak l-Artikolu, suġġett għar-restrizzjonijiet stipulati fil-paragrafu 2 ta' dak l-Artikolu u fl-Artikolu 46(1) tat-Trattat; din id-Direttiva mhix intenzjonata li taffettwa ireġoli nazzjonali fundamentali u prinċipi li jirrelataw mal-libertà ta' espressjoni.”

“(42) L-eżenzjonijiet mir-responsabbilità stabbilita f'din id-Direttiva jkopru biss kazi meta l-attività ta' dak li jipprovd servizz għas-socjetà ta' l-informazzjoni tkun limitata għall-process tekniku ta' operat u tagħti access għal qafas ta' komunikazzjoni li fuqu informazzjoni disponibbli minn partijiet terzi tkun trasmessa jew temporanġament maħżuna, bl-iskop biss li tagħmel it-trasmissjoni aktar effiċjenti; din l-attività hija sempliċement teknika, awtomatika u passiva fin-natura, li timplika li dak li jipprovd servizz għas-socjetà ta' l-informazzjoni la jkollu tagħrif u lanqas kontroll fuq l-informazzjoni li tkun trasmessa jew maħżuna.

(43) Dak li jipprovdi servizz jista' jibbenefika mill-eżenzjonijiet għal ‘sempliċi konduttur’ u għal ‘caching’ meta hu bl-ebda mod ma jkun involut ma’ l-informazzjoni trasmessa; din tinħtieg fost affarrijiet oħra li hu ma jkunx jista’ jimmodifika l-informazzjoni li hu jitħasmetti; din il-ħtieġa ma tkoprix manipulazzjonijiet ta’ natura teknika li jseħħu waqt il-kors tat-trasmissjoni billi dawn ma jalterawx l-integrità

ta' l-informazzjoni li tkun tinstab fit-trasmissjoni.

għandhom ikunu mwettqa mingħajr dewmien qabel it-tnejhija jew it-twaqqif ta' l-informazzjoni.

[...]

(45) Il-limitazzjonijiet tar-responsabbilità ta' intermedjarji li jipprovdū servizz kif inhuma stabbiliti f'din id-Direttiva ma jaffettwax il-possibilità ta' ingunzjonijiet ta' diversi tipi; ingunzjonijiet bħal dawn jistgħu partikolarmen jikkonsistu f'ordnijiet mill-qratu jew awtoritajiet ta' amministrazzjoni li jkunu jinħtiegu t-terminazzjoni jew il-prevenzjoni ta' xi ksur, inkluża t-tnejħħija ta' informazzjoni illegali jew tat-twaqqif ta' access għaliha.

(47) L-Istati Membri ma jistgħux jimponu obbligu ta' monitoraġġ fuq dawk li jipprovdū servizz biss fir-rigward ta' obbligi ta' natura ġenerali; dan ma jikkonċernax l-obbligu ta' monitoraġġ f'każ specifiku u, partikolarmen, ma jaffettwax ordnijiet minn awtoritajiet nazzjonali bi qbil ma' leġislazzjoni nazzjonali.

(48) Din id-Direttiva ma taffetwax il-possibilità għall-Istati Membri li jkunu jinħtiegu li dawk li jipprovdū servizz, li jilqgħu informazzjoni provduta minn dawk li jirċievu s-servizz tagħhom, li japplikaw il-prekawzjonijiet li jistgħu raġonevolment ikunu mistennija minnhom u li huma specifikati minn ligi nazzjonali, sabiex jintebħu bi u ma jħallux ċerti tipi ta' attavitajiet illegali".

(46) Sabiex jibbenfika mill-limitazzjoni ta' responsabbilità, dak li jipprovdī servizz għas-soċjetà ta' l-informazzjoni, li jikkonsisti fil-hażna ta' informazzjoni, malli jakkwista t-taghřif attwali jew isir konxju ta' l-attivitàajiet illegali għandu jaġixxi mingħajr dewmien biex inehhi jew iwaqqaf l-acċess ghall-informazzjoni kkonċernata; it-tnejħħija jew it-twaqqif ta' acċess għandu jseħħ fl-osservanza tal-principji ta' libertà ta' l-espressjoni u tal-proċeduri stabbiliti għal dan l-iskop f'livell nazzjonali; din id-Direttiva ma taffetwax il-possibilità ta' Stati Membri milli jistabbilixxu htigħiġiet specifiċi li

13. L-Artikolu 2(a) tad-Direttiva 2000/31 jiddefinixxi s-“servizzi minn soċjetà tal-informazzjoni” billi jirreferi għall-Artikolu 1(2) tad-Direttiva 98/34/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, tat-22 ta' Ġunju 1998, li tistabbilixxi proċedura għall-ghoti ta' informazzjoni fil-qasam tal-istandardi u tar-Regolamenti Tekniċi⁹ bħala “kull servizz

⁹ — GU Edizzjoni Specjali bil-Malti, Kapitolu 13, Vol. 20, p. 337, kif emendata bid-Direttiva 98/48/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, tal-20 ta' Luju 1998 (GU Edizzjoni Specjali bil-Malti, Kapitolu 13 Vol. 21, p. 8).

normalment ipprovudt għal rimunerazzjoni, mill-bogħod, b'mezzi elettroniċi u fuq it-talba individwali ta' riċevitur ta' servizzi”.

- b) dak li jipprovdi, malli jakkwista t-tagħrif jew meta jsir konxju, jaġixxi mingħajr dewmien biex inehhi jew iwaqqaf l-aċċess għall-informazzjoni.

14. Il-Kapitolu II tad-Direttiva 2000/31 jinkludi Taqsima 4, intitolata “Responsabbilità ta’ intermedjarji li jipprovdū servizz”, li tikkonsisti fl-Artikoli 12 sa 15¹⁰.

- 2. Il-paragrafu 1 m'għandux ikun applikabbli meta dak li jirċievi s-servizz ikun jaġixxi permezz tal-awtorità jew tal-kontroll ta’ dak li jipprovdi.

15. L-Artikolu 14 tad-Direttiva 2000/31, intitolat “Hosting”, huwa fformulat kif ġej:

“1. Meta servizz għas-soċjetà tal-informazzjoni jkun provdut li jikkonsisti fiz-żamma ta’ informazzjoni ipprovudta minn dak li jirċievi s-servizz, Stati Membri għandhom jassiguraw li dak li jipprovdi s-servizz ma jkunx responsabbli għall-informazzjoni miżムma fuq it-talba ta’ dak li jirċievi s-servizz, bil-kundizzjoni li:

- 3. Dan l-Artikolu m'għandux jaffettwa l-possibiltà għal qorti jew awtorità amministrattiva, bi qbil mas-sistemi legali ta’ Stati Membri, tal-htiega li dak li jipprovdi s-servizz jittermina jew iwaqqaf ksur, lanqas ma taffettwa l-possibiltà għal Stati Membri li jistabbilixxu proċeduri li jirregolaw it-tnejha jew it-twaqqif ta’ aċċess għall-informazzjoni.”

- 16. L-Artikolu 15 tad-Direttiva 2000/31, intitolat “L-ebda obbligu ġenerali li jsir monitoraġġ”, huwa fformulat kif ġej:

- a) dak li jipprovdi attwalment ma jkollux tagħrif ta’ attivită jew informazzjoni illegali u, fir-rigward ta’ hsarat, ma jkunx konxju tal-fatti jew taċ-ċirkostanzi li minnhom l-attivită jew l-informazzjoni illegali tkun apparenti;

jew

- “1. L-Istati Membri m'għandhomx jipponu obbligu ġenerali fuq dawk li jipprovdu, meta jipprovdu s-servizzi koperti mill-Artikoli 12, 13 u 14, li jagħmlu monitoraġġ tal-informazzjoni li huma jittrasmietti jew iżommu, l-anqas obbligu ġenerali biex ikunu mfittxi ja fatti jew ċirkostanzi li jindikaw attivită illegali.

¹⁰ — Id-dispozizzjonijiet tal-Artikoli 12 u 13 tad-Direttiva 2000/31 jillimitaw ir-responsabbiltà ta’ minn jipprovdi servizz fir-rigward tal-“mere conduit” [sempliċi trasport] u tat-tip ta’ hażna msejjah “caching”.

- 2. L-Istati Membri jistgħu jistabbilixxu obbligi għal dawk li jipprovdu servizzi minn

soċjetà tal-informazzjoni [informatika], li malajr kemm jista' jkun jinfurmaw lill-awtoritajiet kompetenti pubblici dwar l-allegati attivitajiet illegali jew informazzjoni provduta minn dawk li jircieu s-servizz tagħhom, jew obbligi li jikkomunikaw lill-awtoritajiet kompetenti, fuq talba tagħhom stess, informazzjoni li tiffaċċilta l-identifikazzjoni ta' dawk li jircieu s-servizz tagħhom li magħhom ikollhom ftehim għaż-żamma".

tal-informazzjoni (GU Edizzjoni Specjal bil-Malti, Kapitolu 17, Vol. 1, p. 230). L-Artikolu 8(3) tad-Direttiva 2001/29/KE m'għandux ikun affettwat b'din id-Direttiva."

Id-Direttiva 2004/48

17. Il-premessa 23 tad-Direttiva 2004/48 fuq l-infurzar tad-drittijiet ta' proprjetà intellettuali tiprovdvi dan li ġej:

"Mingħajr preġudizzju għal xi miżuri, proċeduri u rimedji oħra disponibbli, il-proprjetarji tad-dritt għandhom ikollhom il-possibilità li jaapplikaw ghall-mandat kontra xi intermedjarju li s-servizzi tiegħu qeqħdin jiġu użati minn parti terza bieqx jiġi miksur id-dritt tal-proprjetà industrijali tad-detentur tad-drittijiet. Il-kondizzjonijiet u l-proċeduri relatati ma' dawn il-mandati għandhom jithallew għal-ligħiġiet nazzjonali tal-Istati Membri. Safejn il-kontravvenzjonijiet tad-drittijiet tal-awtur u d-drittijiet relatati huma konċernati, armoniżazzjoni ta' livell komprensiv digħi jeżisti fid-Direttiva 2001/29/KE [tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, tat-22 ta' Mejju 2001, dwar l-armonizzazzjoni ta' certi aspetti ta' drittijiet tal-awtur u drittijiet relatati fis-soċjetà

18. L-Artikolu 3 tad-Direttiva 2004/48, intitolat "Obbligu Ġenerali", huwa fformulat kif ġej:

"1. L-Istati Membri għandhom jipprovd il-miżuri, il-proċeduri u r-rimedji neċċessarji biex jiġi assigurat l-infurzar tad-drittijiet tal-proprjetà intellettuali koperti b'din id-Direttiva. Dawk il-miżuri, il-proċeduri u r-rimedji għandhom ikunu ġusti u m'għandhomx ikunu mhux neċċessarjament kumplikati jew għaljin, jew li jwasslu għal-limiti ta' hin mhux raġjonevoli jew dewmien mhux ordnat.

2. Dawk il-miżuri, il-proċeduri u r-rimedji għandhom ikun wkoll effettivi, proporzjonati u dissważivi u għandhom ikunu applikati b'mod u manjiera li jevitaw il-holqien ta' barrieri biex jiġi legitimiżżat il-kummerċ u biex jiġu provduti protezzjonijiet kontra l-abbuż tagħhom."

19. Il-Kapitolu II tad-Direttiva 2004/48, intitolat "Il-miżuri, il-proċeduri u r-rimedji", jinkludi t-Taqsima 4, intitolata "Il-miżuri proviżorji u prekawzjonarji", u hija tinkludi l-Artikolu 9, bl-istess titolu. Barra minn hekk, l-istess Kapitolu jinkludi wkoll it-Taqsima 5, intitolata "Il-miżuri li jirriżultaw minn deċiżjoni fuq il-merti tal-każ", u li tinkludi l-Artikoli 10, 11 u 12, intitolati rispettivament

“Il-miżuri korrettivi”, “Mandati” u “Il-miżuri alternattivi”.

III — Il-kawża principali u d-domandi preliminari

20. L-Artikolu 11 tad-Direttiva 2004/48 jipprovdi dan li ġej:

L'Oréal

“L-Istati Membri għandhom jassiguraw li, fejn d-deċiżjoni ġudizzjarja hi meħuda u sabet li hemm kontravvenzjoni tad-dritt tal-proprietà intellettuali, l-awtoritajiet ġudizzjarji jistgħu johorgu mandat kontra kontravventur bl-għan li tiprojbx-xxi l-kontinwazzjoni tal-contravvenzjoni. Fejn hemm provvidament bil-liġi nazzjonali, nuqqas ta’ konformità mal-mandat għandu, fejn hu xierqa, ikun bla ħsara ghall-pagament rikorrenti tal-penalită, bl-għan li jkun hemm konformită. L-Istati Membri għandhom jassiguraw wkoll li d-detenturi tad-dritt huma f’pożizzjoni biex jaapplikaw għall-mandat kontral-intermedjarji li s-servizzi kienu użati minn parti terzi biex issir il-contravvenzjoni tad-dritt tal-proprietà interllettwali, mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 8 (3) tad-Direttiva 2001/29/KE”¹¹.

11 — L-Artikolu 8(3) tad-Direttiva 2001/29 jipprovdi: “L-Istati Membri għandhom jiżgħiwar li d-detenturi tad-drittijiet ikunu f’posizzjoni biex jaapplikaw għal restrizzjoni kontra intermedjarji li s-servizzi tagħhom jkunu użati minn terzi partijiet biex jiksru d-drittijiet tal-autwr jew dritt relata”. Il-premessa 59 tad-Direttiva 2001/29 hija fformulata kif ġej: “Fl-ambitu digħi, b'mod partikolari, is-servizzi ta’ intermedjarji jistgħu jintużaw dejjem iktar minn partijiet terzi għal aktivitajiet illegali. F'hafna każi dawn l-intermedjarji jinsabu fl-ahjar posizzjoni biex itemmu dawn l-aktivitajiet illegali. Għalhekk, mingħajr preġudizzju għal kull sanżjoni u rimedji ohra disponibbli, detenturi tad-drittijiet għandu jkollhom il-possibilità li jaapplikaw għal inġunzjoni kontra intermedjarju li jibghaq f'network illegalită minn terza parti ta' xogħol protett jew suġġett iehor. Din il-possibilità għandha tkun disponibbli anke fejn l-atti mweetqha minn intermedjarju jkunu eżenti skond l-Artikolu 5. Il-kondizzjonijiet u l-modalitajiet relatati dwar dawn 1-ingħunzjoni jipprova għandhom jidherew skond il-liġgi nazzjonali tal-Istati Membri” (il-korsiv huwa tiegħi).

21. L'Oréal tipproduċi u tikkummerċjalizza fwejjah, prodotti kożmetici u prodotti għall-kura tax-xagharr. Fir-Renju Unit, hija proprietarja ta’ diversi trade marks nazzjonali. Hija wkoll il-proprietarja ta’ trade marks Komunitarji. Wahda minn dawn tikkonsisti fi trade mark Komunitarja figurattiva li tinkludi l-klieb “Amor Amor”. It-trade marks l-oħra inkwistjoni fil-kawża principali jikkonsisti fi trade marks verbali jew trade marks verbali bilkemm stilizzati. Il-partijiet jaqblu li kull waħda mit-trade marks inkwistjoni għandha reputazzjoni kbira fir-Renju Unit¹².

22. L'Oréal topera netwerk magħluq ta’ distribuzzjoni selettiva. B'dan il-mod, id-distribuzzjoni tiġi kkontrollata permezz ta’ kuntratti ta’ distribuzzjoni li jipprojbx-xxi lid-distributuri awtorizzati milli jipprovdū prodotti lil distributuri mhux awtorizzati.

12 — Infakk li l-Artikolu 5(1)(a) tad-Direttiva 89/104 ma huwiex limitat għat-trade marks li għandhom reputazzjoni jew għal trade marks unici iżda jaapplika għal kull tip ta’ trade mark. Għaldaqstant, fil-kuntest tal-interpreazzjoni tal-Artikolu 5(1)(a), il-Qorti tal-Ġustizzja għandha tevita li tadotta soluzzjoni jippli, fil-waqt li jistgħu jidheri ggustifikati fil-kuntest tat-trade marks unici li għandhom reputazzjoni, jispiċċaw biex joholqu qasam ta’ protezzjoni eċċessivament wiesa’ f’każżejjiet ohra.

Il-kumpannija eBay

tithallas perċentwali fuq l-operazzjonijiet imwettqa fuq is-suq elettroniku tagħha.

23. eBay topera suq elettroniku fejn jidhru reklami għal prodotti offruti għall-bejgħ minn persuni li jkunu holqu kont bhala bejjiegħa għand eBay. Ix-xerrejja joffru prezz għax-xiri tal-prodotti offruti mill-imsemmija persuni. Skont kif indikat fis-sommarju tad-deċiżjoni tar-rinviju, hemm madwar 16-il miljun reklam fuq is-sit www.ebay.co.uk.

25. L-offerta ta' oggett fuq eBay tkun għal żmien determinat (normalment 1, 3, 5, 7 jew 10 ijiem) matul liema żmien utenti ta' eBay joffru prezz għall-bejgħ li jinsab fir-reklam. Dawn l-offerti jiġu aċċettati b'mod inkrementali u meta l-perijodu ghall-bejgħ jiskadi l-oggett jinbiegħ lill-ahjar offerent. Barra minn hekk, premezz ta' teknika magħrufa bhala "proxy bidding" (sistema ta' offerti ta' prezz awtomatika bi prokura), ix-xerrejja potenzjali jistgħu jiffissaw l-ogħla prezz li huma lesti li jħallsu u mbagħad jagħtu istruzzjonijiet sabiex is-sit ta' eBay awtomatikament iż-żid l-offerta sakemm jintla haq il-limitu ffissat b'dan il-mod.

24. Il-bejjiegħ u x-xerrejja għandhom jirregistraw ruhhom bħala utenti billi joholqu User ID¹³ u jaċċettaw il-kundizzjonijiet għall-użu ta' eBay. Il-bejgħ ta' prodotti ffalsifikati jew il-ksur ta' trade mark jikkostitwixxi ksur tal-kundizzjonijiet għall-użu. Kull bejjiegħ li jopera mir-Renju Unit huwa obbligat li jaċċetta ħlas permezz ta' PayPal, mekkaniżmu ta' ħlas mingħajr riskju operat minn PayPal (Europe) Sarl&Cie, istituzzjoni finanzjarja rregolata mid-dritt Lussemburgiż u li attwalment hija sussidjarja ta' eBay Inc. eBay

26. eBay tippermetti wkoll li jinbiegħu ogġetti mingħajr ir-kant u għalhekk bi prezz fiss (sistema msejħha "xiri immedjat"). Barra minn hekk, il-bejjiegħha jistgħu joholqu "hwienet online" fuq is-sit, fejn jiġi proposti l-ogġetti kollha offruti għal bejgħ fi kwalunkwe hin mill-bejjiegħ u li b'dan il-mod joperaw bhala hwienet virtwali fuq is-sit ta' eBay. Il-bejjiegħha bl-ikbar suċċess jirċievu status ta' "Power Seller" mingħand eBay jekk jilhq u jżommu "volumi eċċelenti ta' bejgħ" filwaqt li josservaw ir-regoli ta' eBay. Hemm hames livelli ta' PowerSeller, minn "Bronze" sa "Titanium", skont il-volumi ta' bejgħ milħuqin mill-bejjiegħ.

13 — Il-User ID iservi ta' identifikatur uniku fis-sistema informatika ta' eBay. Jista' wkoll jintuża bħala psewdonimu li jippermetti lill-utent jahbi l-identità tiegħi jew tagħha sa meta tiġi konkluża t-tranżazzjoni. Il-bejjiegħha professionali huma obbligati li jipprova isimhom u l-indirizz tagħhom qabel dan l-istadju, iż-żda bejjiegħha privati ma għandhomx dan l-obbligu. Persuna fizika wahda tist' toħloq diversi kontijiet bhala bejjiegħ permezz ta' serje ta' User IDs, għalkemm eBay għandha faċċità li tfitteż id-diversi kontijiet operati mill-istess persuna.

27. eBay tipprovdi ghajjnuna specjalizzata lill-bejjiegħa biex jikklassifikaw u jiddeskrivu l-oġġetti offruti ghall-bejgh, biex joholqu l-hwienet online tagħhom u biex jippromwovu u jidu l-volum ta' bejgh. B'dan il-mod, eBay torganizza l-bejgħ, tmexxi l-process ta' irkant (li jinkludi l-“proxy bidding”), tipprovdi servizz ta' monitoraġġ li huwa intiż sabiex jinforma lill-membri dwar oġġetti ta' interest għalihom u tippromwovi u tirreklama prodotti fuq siti web ta' terzi.

28. L'Oréal u eBay jaqblu li din tal-ahħar ma toperax bhala aġent tal-bejjiegħa tal-prodotti u b'ebda mod ma għandha l-prodotti fil-pussess tagħha.

29. Hemm qbil ukoll li eBay tuża numru sostanzjali ta' filtri tas-software biex tfitteq reklami li jistgħu jiksru r-regoli tagħha. Meta wieħed minn dawn il-filtri tas-software jindika reklam li potenzjalment jikser regola, dan jiġi eżaminat minn rappreżendant tas-servizzi għall-klijenti ta' eBay. Ghaxriet ta' eluf ta' reklami jitneħħew kull xahar bhala konsegwenza tal-process ta' filtrazzjoni jew minħabba lmenti.

30. eBay tuża wkoll programm imsejjah “VeRO” (“Verified Rights Owner” programm ta' ghajjnuna għall-protezzjoni tal-proprietà intellettuali), li huwa sistema ta' notifikasi

u tneħħija intiżza biex tghin lill-proprietarji ta' proprietà intellettuali jnejha mis-sit ta' eBay reklami li ma humiex konformi. Il-partecipazzjoni fil-programm VeRO tirrikjedi li l-proprietarji ta' drittijiet jimlew u jippreżentaw formola li tindika dawk ir-reklami li huma jqisli li qed jippreġudikaw id-drittijiet tagħhom. Kull reklam li jsir ilment dwaru għandu jiġi identifikat bin-numru tal-oġġett u, f'kull kaž, bir-raġuni tal-oppożizzjoni għar-reklam permezz ta' “kodiċi tar-raġuni”. Hemm 16-il kodiċi tar-raġuni li jidentifikaw tipi differenti ta' ksur. Meta jitneħha reklam, eBay tagħti lura lill-bejjiegħ kull hlas magħmul minnu. Skont l-informazzjoni fid-deċiżjoni tar-rinvju, iktar minn 18 000 proprietarju ta' drittijiet jipparteċipa fil-programm VeRO. L'Oréal irrifutat li tippartecipa fil-programm għaliex issostni li l-programm ma huwiex sodisfaċenti.

31. Meta eBay Europe tirċievi notifikasi mingħand VerO, din tiġi eżaminata minn rappreżendant tas-servizzi għall-klijenti. Jekk ir-reklam li jsir ilment dwaru jitqies li jippreġudika d-drittijiet ta' min jagħmel l-ilment, l-imsemmi rappreżendant inehħiħ mingħajr investigazzjoni ulterjuri. Jekk ikun hemm bżonn, ir-rappreżendant jikkonsulta specialist fil-grupp tiegħu. Jekk dan l-ispeċjalist ihoss il-bżonn, jiġi kkonsultat avukat intern. Fl-2007 madwar 90% tar-reklami nnotifikati permezz tal-programm VeRO tneħħew bejn 6 u 12-il siegħa min-notifikasi u madwar 98% tneħħew fi żmien 24 siegħa min-notifikasi.

32. Quddiem il-qorti tar-rinvju, eBay insistiet li ssibha diffici tieħu deċiżjonijiet dwar l-allegazzjonijiet magħmula

mill-proprietarji tad-drittijiet. Hija tassumi li tali allegazzjonijet huma fondati sakemm ma jidhix evidenti li huma infondati.

u April 2008 u saru tibdili fl-aktivitajiet ta' eBay Europe matul iż-żmien inkwistjoni f'din il-kawża.

33. Barra minn hekk, eBay tapplika diversi sanzjonijiet fil-konfront tal-bejjiegħa li jiksru r-regoli tagħha, bhat-tnejhija tar-reklam, is-sospensjoni provviżorja tal-bejjiegħ u s-sospensjoni permanenti. Fid-dinja kollha, eBay tissospendi madwar 2 miljun utent fis-sena, inkluż madwar 50 000 taht il-programm VeRO. Ghal iż-żed minn 500 trade mark ikklassifikati minn eBay bhala "trade marks b'potenzjal għoli ta' riskju" jiġi applikat livell oħħla ta' kontroll ghall-utenti li jbiegħu dawn it-trade marks.

35. Fil-konkret, l-iskop tar-rikors ta' L'Oréal quddiem il-High Court huwa li tikseb deċiżjoni li certi individwi kisru waħda jew iktar mit-trade marks tagħha bhala utenti tas-suq fuq l-internet ta' eBay billi użaw sinjal identici għat-trade marks li jirrigwardaw prodotti li huma identici għal dawk li għalihom huma rregistrati t-trade marks.

Il-kawża

34. Fit-22 ta' Mejju 2007, L'Oréal bagħtet ittra lil eBay Europe sabiex tinnotifikaha b'mod formali bit-thassib tagħha rigward il-bejħ estensiv ta' prodotti li jiksru trade marks fuq is-siti Ewropej ta' eBay u talbet lil eBay biex tieħu passi sabiex tittratta dawn il-problemi. L'Oréal ma kinitx sodisfatta bir-risposta mogħtija minn eBay Europe u ppreżżentat diversi rikorsi, inkluż ir-rikors quddiem il-High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division (iktar 'il quddiem, il-"High Court"). Skont il-qorti tar-rinviju, il-ksur allegat seħħ bejn Novembru 2006

36. Fil-kuntest tar-rikors tagħha, L'Oréal issostni li eBay hija responsabbi *in solidum* għal dan il-ksur. Hija ssostni wkoll li eBay għandha r-responsabbiltà primarja ghall-użu, fir-rigward tal-prodotti li jiksru trade marks, tal-"Link Marks" fuq is-sit tagħha u tal-links kummerċjali fuq muturi tar-riċerka ta' terzi¹⁴.

¹⁴ — Skont il-qorti tar-rinviju, eBay Europe xtrat kliem prinċipali li jikkonsisti f'certi trade marks (iktar 'il quddiem, il-"Link Marks") li jattivaw links kummerċjali fuq muturi tar-riċerka ta' terzi, bhal Google, MSN u Yahoo. L-effett ta' dan huwa li riċerka fuq, bhala ċeċempju, Google permezz ta' waħda mil-Link Marks tikkawża l-wiri ta' link kummerċjali għas-sit ta' eBay. Jekk l-untent imbagħad jaqgħas fuq dan il-link kummerċjali, huwa jitteħed fuq is-sit ta' eBay fejn jintwerew ir-rizultati tar-riċerka tal-prodotti li għandhom x'jaqsmu mal-Link Mark. eBay Europe tagħżel il-kiem prinċipali abbażi tal-attività fuq is-sit tagħha fir-Renju Unit.

Dan il-link pubblicitarju, flimkien mal-messaġġ kummerċjali qasir li jkun magħha, jikkostitwixxi reklam¹⁵. Fir-rigward ta' dawn il-links kummerċjali, il-partijiet jaqblu li eBay xtrat kliem principali li jikkonsisti fil-Link Marks sabiex jiġu attivati, fuq muturi tar-riċerka bhal Google, MSN u Yahoo, links għas-sit tagħha.

37. B'dan il-mod, fis-27 ta' Marzu 2007, meta utent tal-internet kien idħħal il-kliem "shu uemura" bhala terminu ta' riċerka fil-mutur ta' tfittxija ta' Google, kien jidher is-segwenti reklam ta' eBay bhala link kummerċjali:

"Shu Uemura

Great deals on Shu uemura

Shop on eBay and Save!

www.ebay.co.uk

38. Individwu li jikklikkja fuq dan il-link pubblicitarju jitwassal fuq paġna fuq is-sit

15 — Fis-sentenza Google France u Google, il-Qorti tal-Gustizzja kkaratterizzat is-servizz ta' referenzar bi hlas imsejjah "AdWords" minn Google f'dan il-kliem: "Dan is-servizz jippermetti lil kull operatur ekonomiku li juri link pubblicitarju għas-sit tiegħu permezz tal-ghażla ta' kelma jew kliem principali, fil-każ li din jew dan il-kliem principali jaqblu ma' dik jew dak inkluż/a fit-talba magħmula mill-utent tal-internet fil-mutur ta' tfittxja. Dan il-link pubblicitarju jidher fit-taqsim "sponsored links" (links kummerċjali), li tidher jew fuq in-naha tal-lemin tal-iskrin, lejn il-lemin tar-riżultati naturali, inkella fuq in-naha ta' fuq tal-iskrin, fuq dawn ir-riżultati. L-imsemmi link pubblicitarju huwa akkumpanjat b'messagg kummerċjali qasir. Flimkien, dan il-link u dan il-messaġġ jikkostitwixxi reklam muri fit-taqsimha msemmija iktar 'il-fuq".

ta' eBay li turi riċerka għal "shu uemura" fil-kategoriji kollha" bir-riżultat "96 oġġetti misjuba għal shu uemura".

39. L'Oréal allegat li l-biċċa l-kbira ta' dawn l-oġġetti kienu prodotti li jiksru trade marks¹⁶, iddikjarati b'mod espliċitu li huma "minn Hong Kong" jew (f'każ wieħed) "mill-Istati Uniti".

40. L-ilment principali invokat kontra eBay għalhekk huwa li permezz tal-użu tat-trade marks ta' L'Oréal, eBay tidderiegi lill-utenti tagħha lejn prodotti li jiksru trade marks. Barra minn dan, minhabba l-parteċipazzjoni intensa tagħha fl-attivitajiet ta' qabel il-bejgħ, li jwasslu ghall-iskrizzjoni u l-promozzjoni ta' prodotti fuq is-siti tagħha, kif ukoll għall-bejgħ u ghall-proċeduri ta' wara l-bejgħ, eBay hija strettament implikata fil-ksur imwettaq mill-bejjiegħha individwali.

41. L'Oréal issostni wkoll li, anki jekk eBay infisha ma kinitx responsabbi għal ksur ta' trade marks, xorta għandha tinhareg ordni kontriha skont l-Artikolu 11 tad-Direttiva 2004/48.

16 — Għal raġunijiet ta' konvenjenza, ser nuża l-espressjoni "prodotti li jiksru trade marks" għallemm na f'li qed sej li l-prodotti bhala tali la huma s-suġġetti u lanqas l-oġġetti tal-ksur ta' trade mark, liema ksur jikkonsisti fl-użu illegali ta' sinjal ġċirkustanzi fejn il-proprietarju tat-trade mark huwa intitolat li jipprobixxi tal-uzu.

42. L'Oréal ma għadhiex f'kontenzjuż mal-bejjiegha individwali: il-kawża nazzjonali issa tirrigwarda biss lil L'Oreal u lil eBay¹⁷.

Id-domandi preliminari

43. Bis-sentenza tagħha tat-22 ta' Mejju 2009, il-High Court iddeċidiet li tissospendi l-proċeduri quddiemha u li tressaq domandi għal deċiżjoni preliminari lill-Qorti tal-Ğustizzja (iktar 'il quddiem, is-“sentenza tat-22 ta' Mejju 2009”). Id-digriet dwar it-talba għal deċiżjoni preliminari ġie addottat mill-High Court fis-16 ta' Lulju 2009 (iktar 'il quddiem, id-“deċiżjoni tas-16 ta' Lulju 2009”).

44. Skont il-High Court, eBay tista' tagħmel iktar biex tnaqqas il-bejgħ ta' prodotti ffalsifikati fuq is-sit tagħha¹⁸. Madankollu, il-High Court tenfasizza li l-fatt li eBay tista' tagħmel iktar ma jfissirx neċċessarjament li hija għandha l-obbligu legali li tagħmel iktar.

45. Id-domandi preliminari mressqa mill-High Court fid-deċiżjoni tas-16 ta' Lulju 2009 huma s-segwenti:

“1) Il-provvista b'xejn, lid-distributuri awtorizzati tal-proprietarju tat-trade mark, ta' fwieħa u kożmetiċi għalwiri (jigifieri kampjuni użati sabiex jiġi murija prodotti lill-konsumaturi fil-hwienet) u kampjuni fil-forma ta' fliexken (jigifieri kontenituri li minnhom ikunu jistgħu jittieħdu kwantitatjiet żgħar sabiex jingħataw lill-konsumaturi bhala kampjuni b'xejn), li ma humiex intiżi għall-bejgħ lill-konsumaturi (u spissikollhom miktub ‘mhux għall-bejgħ’ jew ‘mhux għal bejgħ individwali’), dawn il-prodotti jikkostitwixxu [tqeqħid fis-suq] skont is-sens tal-Artikolu 7(1) tad-[Direttiva 89/104] u l-Artikolu 13(1) tar-[Regolament Nru 40/94]?

17 — Mis-seba' persuni fizċi li kienu konvenuti fil-proċeduri nazzjonali, minbarri t-tliet sussidjari ta' eBay, L'Oréal laħqed ftehim mar-raba' sat-tmien konvenuti u kisbet deċiżjoni ta' kundanna fin-nuqqas ta' difiżza kontra d-disa' u l-għaxar konvenut. Għaldaqstant, ma jidherx neċċessarju li jiġu inklużi l-is-mijiet ta' dawn il-persuni f'din il-proċedura għal deċiżjoni preliminari.

18 — Pereżempju, eBay tista' tifflitra r-reklami qabel ma jitpōggew fuq is-sit, tużże filtri addizzjonali, tobbliġa lill-bejjiegħa jiż-żvelav isimhom u l-indirizz tagħhom meta jqiegħdu r-reklam tagħhom, timponi restrizzjonijiet supplementari fuq il-volumi ta' prodotti b'potenzjal għoli ta' riskju, tadotta regoli sabiex tigħiġi tipi ohra ta' k'sur li għadu ma huwiex kopert, b'mod partikolari l-bejgħ ta' prodotti li ma humiex ġejjin miż-ŻEË mingħajr il-kunsens tal-proprietarji tat-trade marks, u tapplika sanżjonijiet b'mod iktar rigoruz.

2) Meta l-imballaġġ (jew imballaġġ estern iehor) ikunu tneħħew mill-fwejjah u kożmetiċi mingħajr il-kunsens tal-proprietarju tat-trade mark, dan jikkostitwixxi ‘raġuni leġġittima’ sabiex il-proprietarju ta' trade mark jopponi li tkompli l-kummerċjalizzazzjoni tal-prodotti mahruġin mill-imballaġġ skont l-Artikolu 7(2) tad-[Direttiva 89/104]

u l-Artikolu 13(2) tar-[Regolament Nru 40/94]?

ikun il-kaž, dan l-effett għandu jiġi preżunt, jew huwa meħtieġ li jiġi pprovat mill-proprietarju tat-trade mark?

3) Ir-risposta għat-tieni domanda tkun differenti jekk:

- a) bhala riżultat tat-tnejha tal-imballaġġ (jew imballaġġ estern iehor), il-prodotti mingħajr imballaġġ ma jkollhomx l-informazzjoni meħtieġa mill-Artikolu 6(1) tad-[Direttiva 76/768], u b'mod partikolari m'għandhomx fuqhom il-lista ta' ingredjenti jew 'data ta' skadenza?
- b) bhala riżultat tan-nuqqas ta' din l-informazzjoni, l-offerta ghall-bejgħ jew il-bejgħ tal-prodotti mingħajr imballaġġ jikkostitwixxi reat skont il-liġi tal-Istat Membru tal-Komunità fejn huma offerti ghall-bejgħ jew mibjugħin minn terzi?
- 4) Ir-risposta għat-tieni domanda iktar 'il fuq tkun differenti jekk it-tkomplija tal-kummerċjalizzazzjoni tikkawża dannu, jew hemm probabbiltà li tikkawża dannu, ghall-immaġni tal-prodotti u għalhekk għar-reputazzjoni tat-trade mark? Jekk
- 5) Fejn kummerjċant li jopera fuq suq online jixtri l-użu ta' sinjal li huwa identiku għal trade mark irregestrata bhala terminu [kelma] prinċipali għar-riċerka, mingħand operatur ta' mutur ta' tfidtxija, b'mod li s-sinjal huwa muri lil utenti mill-mutur ta' tfidtxija f'link sponsorizzat [kummerċjali] għas-sit tal-operatur tas-suq online, il-wiri tas-sinjal fil-link sponsorizzat jikkostitwixxi 'użu' tas-sinjal fis-sens tal-Artikolu 5(1)(a) tad-[Direttiva 89/104] u l-Artikolu 9(1)(a) tar-[Regolament Nru 40/94]?
- 6) Meta l-ikklikkjar fuq il-link sponsorizzat imsemmi fil-hames domanda iktar 'il fuq iwassal lil utent direttament għal reklami jew offerti ghall-bejgħ ta' prodotti identiči għal dawk li għalihom it-trade mark hija reregistrata taht is-sinjal impoġġi fuq is-sit minn terzi, li uhud minnhom jiksru t-trade mark u uhud minnhom ma jiksru it-trade mark minhabba l-istatus differenti tal-prodotti rispettivi, dan jikkostitwixxi użu tas-sinjal mill-operatur tas-suq online 'fejn għandhom x'jaqsmu' prodotti li jiksru t-trade mark skont is-sens tal-Artikolu 5(1)(a)

tad-[Direttiva 89/104] u l-Artikolu 9(1)
(a) tar-[Regolament Nru 40/94]?

fuq is-sit tal-operatur tas-suq online
stess minflok fil-link sponsorizzat?

7) Meta l-prodotti rreklamati u offerti ghall-bejgh fuq is-sit imsemmija fis-sitt domanda iktar 'il fuq ikunu jinkludu prodotti li ma jkunux tqieghdu fuq is-suq fiż-ŻEE minn jew bil-kunsens tal-proprietarju tat-trade mark, huwa bieżejed għal użu bhal dan li jaqa' fil-marġni tal-Artikolu 5(1)(a) tad-[Direttiva 89/104] u l-Artikolu 9(1)(a) tar-[Regolament Nru 40/94] u barra mill-Artikolu 7(1) tad-[Direttiva 89/104] u l-Artikolu 13(1) tar-[Regolament Nru 40/94], b'mod li r-reklamar jew offerta għal bejgh ikunu diretti lejn konsumaturi fit-territorju kopert mit-trade mark jew għandu l-proprietarju tat-trade mark juri li r-reklam jew l-offerta għal bejgh neċċarjament tfisser li jitqiegħdu l-prodotti inkwistjoni fis-suq fit-territorju kopert mit-trade mark?

9) Sabiex tali użu jaqa' fil-marġni tal-Artikolu 5(1)(a) tad-[Direttiva 89/104] u l-Artikolu 9(1)(a) tar-[Regolament Nru 40/94] u barra mill-Artikolu 7(1) tad-[Direttiva 89/104] u l-Artikolu 13(1) tar-[Regolament Nru 40/94], ikun bieżejed li r-reklam jew l-offerta għal bejgh ikunu diretti lejn konsumaturi fit-territorju kopert mit-trade mark:

a) tali użu jikkonsisti fi jew jinkludi 'iż-żamma ta' informazzjoni ipprovdu minn dak li jirċievi s-servizz fis-sens tal-Artikolu 14(1) tad-[Direttiva 2000/31]?

b) jekk l-użu ma jikkonsistix eskluživament f'attivitajiet li jaqgħu fil-marġni tal-Artikolu 14(1) tad-[Direttiva 2000/31], imma jinkludi dawn l-attivitajiet, l-operatur tas-suq online huwa eżenti mir-responsabbiltà sa fejn l-użu jikkonsisti f'dawn l-attivitajiet, u, jekk ikun il-każ, jistgħu jithallsu

8) Ir-risposti għall-hames, is-sitt u s-seba' domandi iktar 'il fuq tkun differenti jekk l-użu li jilmenta dwaru l-proprietarju tat-trade mark jikkonsisti fil-wiri tas-sinjal

danni jew rimedji oħra finanzjarji fir-rigward ta' dan l-užu sakemm ma jkunx eżenti mir-responsabbiltà?

IV — Osservazzjonijiet preliminari

A — Il-kwistjonijiet ta' politika involuti

- c) fċirkustanzi fejn l-operatur tas-suq online ikun jaf li prodotti ġew irreklamati, offerti għall-bejħ u mibjughin fuq is-sit tieghu bi ksur tat-trade marks reġistrati, u li l-ksur ta' tali trade marks irreġistrati huwa probabbli li jkompli jsir permezz ta' reklam, offerta għall-bejħ u bejħ tal-istess prodotti jew prodotti simili mill-istess utenti jew utenti differenti tas-sit, dan jikkostitwixxi 'tagħrif [effettiv] jew '[kuxjenza] fis-sens tal-Artikolu 14(1) tad-[Direttiva 2000/31]?
- 10) Fejn is-servizzi ta' intermedjarju bhal operatur ta' sit ikunu ġew użati minn terza persuna sabiex jiksru trade mark reġistrata, l-Artikolu 11 tad-[Direttiva 2004/48] jehtieġ l-Istati Membri jiżguraw li l-proprietarju tat-trade mark ikun jista' jikseb ordni kontra l-intermedjarju sabiex jimpedixxi iktar ksur tal-imsemmija trade mark, meta mqabbel mal-kontinwazzjoni ta' dak l-att speċifiku ta' ksur, u jekk ikun il-każ x'inhi l-portata tal-ordni li għandha ssir disponibbli?"
46. Infakk li l-ġurisprudenza reċenti tal-Qorti tal-Ğustizzja¹⁹ saħhet il-protezzjoni tat-trade marks, b'mod partikolari dawk li għandhom reputazzjoni, u hadet inkunsiderazzjoni mhux biss il-funzjoni essenziali tat-trade mark li tindika l-origini kummerċjali tal-prodott jew tas-servizz, iżda wkoll il-funzjonijiet l-ohra tat-trade marks bħal dawk ta' kwalità, ta' investiment u ta' reklamar²⁰. Dawn il-funzjonijiet l-ohra għandhom rilevanza fid-din ja kontemporanja tal-kummerċ, fejn trade marks ta' spiss jakkwistaw valur ekonomiku indipendent bhala trade marks li jintużaw

¹⁹ — Ara pereżempju, s-sentenzi tat-12 ta' Novembru 2002, Arsenal Football Club (C-206/01, Gabra p. I-10273); tal-25 ta' Jannar 2007, Adam Opel (C-48/05, Gabra p. I-1017); tal-11 ta' Settembru 2007, Céline (C-17/06, Gabra p. I-7041); tal-12 ta' Ĝunju 2008, O2Holdings u O2 (U.K.), (C-533/06, Gabra p. I-4231); tat-18 ta' Ĝunju 2009, L'Oréal et (C-487/07, Gabra p. I-5185); Google France u Google cċitata iktar 'il fuq tal-25 ta' Marzu 2010, BergSpechte (C-278/08, Gabra p. I-2517); tat-26 ta' Marzu 2010, eis de (C-91/09, Gabra p. I-43) u tat-8 ta' Luju 2010, Portakabin (C-558/08, Gabra p. I-6963).

²⁰ — Ma hemmx kunsens generali ta' terminoloġija jew ta' sustanza dwar kif il-“funzjonijiet” tat-trade marks għandhom jinfiehma. L-istess jista' jingħad għar-rabiet kuncettwali bejn id-diversi funzjonijiet, b'mod partikolari l-kwistjoni jekk xi ħuud mill-funzjonijiet (jew il-funzjonijiet kollha) jistgħux, fil-fatt, jiġu kkunsidrati li jidher minn il-funzjoni essenziali ta' garanzija lill-konsumaturi tal-origini tal-prodott jew tas-servizzi. Il-Qorti tal-Ğustizzja identifikat funzjonijiet oħra tat-trade mark li huma dawk ta' garanzija tal-kwalita tal-prodott jew tas-servizz, tal-komunikazzjoni, tal-investiment u tar-reklamar (ara s-sentenza L'Oréal et, iċċitata iktar 'il fuq, punt 58). Iktar 'il quddiem ser nuża t-termini funzjoni ta' origini, funzjoni ta' kwalità, funzjoni ta' komunikazzjoni, funzjoni ta' reklamar u funzjoni ta' investiment.

ghall-komunikazzjoni ta' messaġġi ta' portata iktar wiesgħa mis-sempliċi oriġini tal-prodott jew tas-servizz. Fil-fehma tieghi, dawn l-iżviluppi tteħħdu inkunsiderazzjoni bl-iskop li d-dritt tal-Unjoni Ewropea dwar it-trade marks ikun jista' jwettaq funzjoni utli.

fir-rigward tal-prodott, u hija wkoll limitata bit-territorju.

47. Madankollu, wieħed ma jridx jinsa li filwaqt li trade mark, b'mod differenti mid-dritt tal-awtur jew għall-privattiva²¹, tagħti biss protezzjoni relativa, din il-protezzjoni tapplika għal zmien illimitat sakemm it-trade mark tibqa' tintuża u r-registrazzjoni tagħha tibqa' valida. Il-protezzjoni mogħtija lil trade mark tapplika biss għall-użu ta' sinjal fil-prattiki kummerċjali u tkopri biss dawk l-użu li għandhom x'jaqsmu mad-diversi funzjonijiet tat-trade marks. Minbarra dan, din il-protezzjoni hija normalment limitata għal prodotti identiċi jew simili sakemm ma tkunx trade mark li għandha reputazzjoni. Barra minn hekk, din il-protezzjoni hija suġġetta għal limiti legali, tispicċċa meta l-proprietarju tat-trade mark jikseb il-valur ekonomiku intrinsiku fit-trade mark

48. Il-limitazzjonijiet u r-restrizzjonijiet imsemmija hawn fuq huma neċċesarji sabiex tiġi għgarantita l-liberta ta' kummerċ u tal-kompetizzjoni²² li tirrikjedi li sinjal distintivi u espressjoni jiet lingwistiċi għandhom ikunu disponibbli għall-imprizi bl-iskop li jiġu identifikati prodotti u servizzi, u li l-proprietarji tat-trade marks ma jistgħux jimpedixxu l-użu leġittimu għal skopijet kummerċjali kif ukoll mhux kummerċjali tas-sinjal protetti, u li l-libertà ta' espressjoni ma tiġix ristretta indebitament²³.

49. Għandu jitfakkar li r-reklami mqiegħda mill-utenti fuq is-suq ta' eBay huma komunikazzjonijiet protetti bid-drittijiet fundamentali tal-libertà ta' espressjoni u informazzjoni previsti fl-Artikolu 11 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni

21 — Ara, A. Breitschaft, "Intel, Adidas & Co – is the jurisprudence of the European Court of Justice on dilution law in compliance with the underlying rationales and fit for the future?", European Intellectual Property Law Review 2009, 31(10), p. 497-504, p. 498. L-awtur isostni li l-leżiżlazzjoni tal-Unjoni Ewropea tista' tiġi kkritikata għaliekk tagħi l-lill-proprietarji ta' trade marks li għandhom reputazzjoni xi forma ta' monopolju fl-użu kummerċjali tas-sinjal tagħhom, minkejha l-fatt li originarjament id-dritt dwar it-trade marks ma kienx intiż li jaġhti dritt eskużiżiav ta' proprietà intellettuali bhad-dritt dwar il-privattivi jew id-drittijiet tal-awtur.

22 — Għal analiżi iktar dettaljata ta' dawn l-aspetti, ara l-konklużjoni jiet tal-Avukat Ġenerali Poires Maduro ppresentata fit-22 ta' Settembru 2009 fil-kawza Google France u Google, fil-punti 101 sa 112.

23 — Sa fejn il-protezzjoni legali li tingħata lit-trade marks li għandhom reputazzjoni inkwantu trade marks hija msaħħha, isir deejem iżżejjed importanti l-bżonn li ma tiġix indebitament osta kolata l-libertà ta' espressjoni għal dak li jirrigwarda l-parodija, l-espressjoni artistika u l-kritika tal-konsumeriżmu. L-istess diskors jaġi kħad-dibattu dwar il-kwalità ta' proddoti ta' servizzi. Dwar din il-kwistjoni ara, M. Senftleben, "The Trademark Tower of Babel – Dilution Concepts in International, US and EC Trademark Law", International review of intellectual property and competition law, Vol. 40 (2009), Nru 1, p. 45 sa 77, p. 62 sa 64.

u fl-Artikolu 10 tal-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem²⁴.

effettiva lid-detenturi ta' drittijiet ta' proprietà intellettwali. Madankollu, tali protezzjoni ma tistax tikser id-drittijiet tal-utenti u ta' dawk li jipprovdu dawn is-servizzi.

50. Swieq elettronici bhal eBay holqu opportunitajiet mingħajr preċedent kemm ghall-impriżi kif ukoll ghall-individwi li jinnegozjaw direttament ma' xulxin b'inqas riskju fir-rigward tal-kunsinna u tal-hlas. Il-kawża principali kif ukoll kawżi simili fi Stati Membri ohra u f'għurisdizzjonijiet ta' pajiżi terzi jindikaw li jista' jsir abbuż minn dawn l-opportunitajiet²⁵ u dan jista' jirriżulta fi ksur ta' drittijiet tal-awtur jew tat-trade marks²⁶. Għaldaqstant huwa leġittimu li anki f'dan l-ambjent ġdid tigi żgurata protezzjoni legali

51. Għandu jitfakkar li l-protezzjoni tat-trade marks ma testendix għal operazzjonijiet mhux kummerċjali. Barra minn hekk, il-proprietarju ta' trade mark ma jistax jopponi operazzjonijiet jew prattiki li ma jippreġudikawx il-funzjonijiet tat-trade marks, bhall-użu purament deskriddi ta' trade mark jew l-użu tagħha f'reklamar komparativ permissibbli.

- 24 — Ara l-punt 75 tal-konklużjonijiet tal-Avukat Generali Alber fil-Kawża Karner (sentenza tal-25 ta' Marzu 2004, C-71/02, Gabra p. I-3025), u sentenza tal-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem, Markt Intern Verlag GmbH u Klaus Beermann vs il-Germanja tal-20 ta' Novembru 1989, Serje A, Nru 165, punti 25 u 26 u Casado Coca vs Spanja tal-24 ta' Frar 1994, Serje A, Nru 285, punti 35 u 36.
- 25 — Id-deċiżjoni tal-High Court tirreferi għal xiri ta' prodotti magħmul minn L'Oréal fuq is-suq elettroniku ta' eBay għal skop ta' verifikasi. Bhala eżempju indikattiv, minn wahda minn dawn l-operazzjonijiet irriżulta li 70% tal-prodotti ma' kinus intiżi ghall-bejjg fiz-ŻEE (ghallex kienu prodotti ffalsifikati, prodotti li ma humiex taż-ŻEE jew prodotti taż-ŻEE li ma humiex intiżi ghall-bejjg). Numri tal-istess daqs gew irrapporti f'kuntesti differenti. Bhala paragun, fil-kawża bejn eBay u Tiffany Inc. irriżulta li madwar 75 % tal-prodotti "Tiffany" ikkummerċjalizzati fuq is-suq elettroniku ta' eBay kienu ffalsifikati, ara s-sentenza Tiffany (NJ) Inc. vs eBay Inc., United States District Court, Southern District of New York, nru 04 Civ. 4607 RJS, 576 F.Supp.2d 463 (2008), sentenza tal-14 ta' Lulju 2008, p. 20, ikkonfermatu fl-appell, fl-1 ta' April 2010, mis-Second Circuit hlief ghall-motiv ibbażat fuq ir-reklamar falz, li gie rriñvija għal kunsiderazzjoni ulterjuri, ara Tiffany (NJ) Inc. vs eBay, Inc., 600 F.3d 93, 114 (2d Cir.2010) (Tiffany II).
- 26 — Sa fejn naf jien, sa issa l-kwistjoni tar-responsabilità ta' suq fuq l-internet ghall-ksur ta' trade marks għet indirizzata mill-qratil tal-Belġju, ta' Franzia, tal-Germanja, tar-Renju Unit u tal-Istati Uniti.

52. L-istess kunsiderazzjoni japplikaw għal attivitajiet fl-ambitu ta' użu permissibbli kif id-definit fl-Artikolu 6 tad-Direttiva 89/104 u għal prodotti fir-rigward ta' liema l-protezzjoni tat-trade marks ġiet eżawrita skont l-Artikolu 7 ta' din id-direttiva. Tali użu permissibbli jista' wkoll jirrigwarda prodotti kożmetici ta' lussu bhall-prodotti kkummerċjalizzati minn L'Oréal. Pereżempju, wieħed jista' jimmäġina sitwazzjoni fejn raġel miżżeewweġ irid ibiegħ kaxxa mhux miftuha ta' krema għall-irtokk li tqum hafna u li huwa kien xtara għal martu ghall-Milied, wara li gharriftu li hija allergika għal certi ingredjenti. Operatur ekonomiku seta' xtara hażna ta' fwejjah prottetti bi trade mark mill-patrimonju fallimentari ta' kummerċjant li kien membru ta' network ta' distribuzzjoni selettiva tal-proprietarju tat-trade mark, u issa

jrid ibiegħhom billi jirrikorri għas-servizzi ta' suq elettroniku²⁷. Għalhekk, jistgħu isiru tranzazzjonijiet leġġitimi tal-użat u offerti ta' prodotti kożmetiči anki jekk dawn isiru inqas ta' spiss minn tranzazzjonijiet ta' oġġetti tad-dar duraturi, vetturi, dghajjes jew oġġetti ddisinjati. Fi kwalunkwe kaž, ir-risposti li għandhom jingħataw għal dan ir-rinvju għal deċiżjoni preliminari għandhom ikunu tali li ma jipprekludux l-użu permissibbli ta' sinjal f'dawk il-kategoriji ta' prodott fejn il-proprietarju ta' trade mark ma għandux id-dritt li jżomm.

jinstab bilanč bejn id-drittijiet tal-proprietarji ta' trade marks u l-obbligi ta' fornitur ta' servizzi minn soċjetà tal-informazzjoni bhal eBay, hemm bżonn li jiġu ddefiniti l-obbligi li l-fornitur tas-servizz huwa legalment mistenni li jaqdi sabiex jiġi prekluż ksur minn terz.

B — *Responsabbiltà primaria u sussidjarja għal ksur ta' trade marks*

53. Għandu jingħad ukoll li l-ghan tad-Direttiva 2000/31, kif jidher ċar fil-preambolu tagħha, huwa li jiġu promossi l-provvista ta' servizzi minn soċjetà tal-informazzjoni u l-kummerċ elettroniku. Il-limitazzjonijiet ta' responsabbiltà previsti fl-Artikoli 12, 13 u 14 tad-Direttiva huma intiżi biex il-provvista ta' servizzi minn soċjetà tal-informazzjoni tkun tista' ssir mingħajr ir-riskju ta' responsabbiltà legali, haġa li min jipprovd i-s-servizz ma' jistax jevita minn qabel mingħajr ma jitlef il-vijabbiltà ekonomika u teknika tal-mudell kummerċjali tiegħu. Għaldaqstant, sabiex

54. Wahda mill-kwistjonijiet f'din il-kawża hija jekk eBay tistax titqies li għandha r-responsabbiltà primaria ghall-ksur tad-drittijiet tat-trade marks ta' L'Oréal ghall-fatt li l-prodotti li jiksru trade marks huma mibjugħha fis-suq elettroniku tagħha. Din ir-responsabbiltà primaria tista' tikkonsisti fir-responsabbiltà ta' eBay ghall-ksur imwettaq minnha stess jew inkella tista' tikkoinċi mar-responsabbiltà tal-bejjiegħ fir-rigward ta' ksur imwettaq minnhom. F'dan l-ahhar kaž, l-istess sitwazzjoni ta' fatt tista' tagħti lok għal żewġ reati marbutin ma' xulxin iżda

27 — Peress li ftehim ta' distribuzzjoni selettiva huwa ta' natura kuntrattwali, huwa ma jorbotx lil terzi. Għalhekk, il-protezzjoni għal trade mark tigħi wkoll eżawrita f'każiġiet fejn distribut li jifformi parti minn tali netwerk ibieġġ prodotti li huma protetti li terzi bi ksur tal-kundizzjonijiet tal-ftehim tad-distribuzzjoni bejn u l-proprietarju tat-trade mark. Fis-sentenza tagħha tat-30 ta' Novembru 2004, Peak Holding (C-16/03, Ġabro p. I-11313, punt 56), il-Qorti tal-Gustizzja ddeċidiet li bejgħ mill-ġid fil-fidżiżza bi ksur tal-probzbizzjoni stipulata fil-kuntratt ta' bejgħ ma jopponix l-eżawriment tad-dritt.

indipendent iwieħed mill-ieħor²⁸. Għalhekk, il-kwistjoni hija jekk eBay stess kisritx id-drittijiet ta' L'Oréal protetti bit-trade marks. Il-preżenza tar-responsabbiltà tiddependi mill-interpretazzjoni u l-applikazzjoni tad-dispozizzjonijiet armonizzati tad-dritt tal-Unjoni armonizzat dwar it-trade marks, u b'mod iktar preċiż mill-Artikoli 5, 6 u 7 tad-Direttiva 89/104 u d-dispozizzjonijiet korrispondenti tar-Regolament Nru 40/94.

tali ksur³⁰. Mandankollu, l-Artikoli 12, 13 u 14 tad-Direttiva 2000/31 jipprovd u għal armonizzazzjoni limitata għal din ir-responsabbiltà, jew b'mod iktar preċiż, il-kundizzjonijiet fejn din ir-responsabbiltà ma tapplikax. Barra minn hekk, skont id-dritt tal-Unjoni jistgħu jinharġu ordnijiet kontra intermedjarji li s-servizzi tagħhom jintużaw minn terz ghall-ksur ta' dritt ta' proprjetà intellettuali.

55. Din il-kawża tikkonċerna wkoll dak li ser insejjaħ “responsabbiltà sussidjarja”. Din l-espressjoni tirreferi għar-responsabbiltà potenzjali ta’ min jipprovd servizzi minn soċjetà tal-informazzjoni fir-rigward ta’ ksur imwettaq mill-utenti tas-servizzi²⁹. Kif ġustament tinnota l-High Court, dan it-tip ta’ responsabbiltà fir-rigward ta’ ksur ta’ trade marks minn terzi ma huwiex armonizzat fid-dritt tal-Unjoni Ewropea dwar it-trade marks imma huwa kwistjoni tad-dritt nazzjonali. Ma hemm ebda dispozizzjoni fid-dritt tal-Unjoni li tobbliga impriżi li jimpedixxu l-ksur ta’ trade marks minn terzi jew li jevitaw dawk l-azzjonijiet jew prattiki li jistgħu jikkontribwixxu għal, jew jiffacilitaw,

56. Għaldaqstant il-kwistjoni jiet bħal dawk tal-kompliċità fil-ksur tad-drittijiet tat-trade marks jew il-preġudizzju ta’ tali drittijiet li jirriżulta mill-fatt ta’ haddieħor, diskussi fid-duttrina tal-Istati Uniti, jibqgħu barra mill-ambitu ta’ din il-proċedura għal deċiżjoni preliminari. L-istess japplika għal prinċipiji simili f'sistemi legali oħra bħar-responsabbiltà kongunta għal delitt [bl-Ingliz, “joint tortfeasorship”] fil-common law jew ir-responsabbiltà msejha indiretta (Störerhaftung) fid-dritt Germaniż³¹.

28 — Pereżempju, sitwazzjoni fejn A, mingħajr awtorizzazzjoni, jipprodu ċi jittikkettu prodotti bi trade mark ta’ terz u B iqiegħdhom fis-suq.

29 — Il-High Court issejhilha “kompliċita” fid-dritt Britanniku. Fċerti sistemi legali, nistgħu nirreferu wkoll għal ksur indirett meta mqabel ma’ ksur dirett imwettaq mill-awtur primarju tal-ksur.

30 — Mandankollu, ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 3295/94, tat-22 ta’ Dicembru 1994, li jistgħalli minn iż-żgħixxha minn jipprova r-rilaxx għal ċirkolazzjoni libera, l-esportazzjoni, l-esportazzjoni mill-ġdid jew dħul għal proċedura sospensiva ta’ oggetti falsifikati jew pirati (GU Edizzjoni Specjal bil-Malti, Kapitolu 2, Vol. 5, p. 318) jipprovbixxi, *inter alia*, ir-riħaxx għal ċirkolazzjoni hielsa, l-esportazzjoni u l-esportazzjoni mill-ġdid ta’ prodott falsifikati jew ikkopjati.

31 — Il-prinċipju fid-dritt Germaniż ta’ “Störerhaftung” jista’ jiġi ddefinit bħala r-responsabbiltà ta’ min jikkawza hsara jew osta kolu, jew ir-responsabbiltà ta’ min joħloq inkonvenjent. “Störerhaftung” huwa marbut ma’ ksur ta’ drittijiet, iżda mingħajr responsabbiltà civili. Jista’ jirriżulta f’ordni kontra min jikkawza l-hsara, anki meta ma jkunx hemm ordni ghall-hlas tal-hsarat. Ara, A. Rühmkorf, “The Liability of online auction portals: Toward a Uniform Approach?”, 14 No.4 Journal of Internet Law, Ottubru 2010, p. 3.

57. Fid-duttrina u l-ġurisprudenza tal-Istati Uniti, is-sitwazzjoni tas-swieg elettronici hija ta' spiss analizzata b'analoġija mal-prinċipji li jirregolaw is-swieg għal bejħ ta' oġġetti żgħar jew użati (bl-Ingliz, "flea markets") jew swieg għal bejħ ta' oġġetti tad-dar użati (bl-Ingliz, "garage auctions")³². Ghalkemm dawn l-analoġiji jistgħu jservu bhala indikazzjoni, fil-kuntest tad-dritt tal-Unjoni, il-metodu l-iktar effettiv jikkonsisti fl-interpretazzjoni utli tad-dispożizzjonijiet rilevanti u fl-applikazzjoni tal-prinċipji stabbiliti fil-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ğustizzja.

tat-teorija msejħa "Störerhaftung" anki jekk il-qrat naqṣu milli jipputaw responsabbiltà civili lill-istess swieg³³.

C — *Il-protezzjoni tal-identità tat-trade marks u l-kliem prinċipali f'servizz ta' referenzar fuq l-internet*

58. Ta' min jinnota li, fil-kawżi quddiem il-qrat nazzjonali rigward ir-responsabbiltà ta' eBay jew ta' swieg elettronici simili, ma teżistix, sa fejn naf jien, deċiżjoni waħda fejn l-operatur tas-suq ġiekkunsidrat bħala l-awtur prinċipali tal-ksur ta' trade mark. Skont xi awturi, ġurisprudenza minn xi qratī Franciżi u tal-Istati Uniti stabbiliet li s-suq elettroniku għandu responsabbiltà sussidjarja, filwaqt li qratī oħra Franciżi u tal-Istati Uniti kif ukoll qratī Belġjani u Germaniżi ddeċidew li ma hemmx tali responsabbiltà. Mandankollu, f'ġurisprudenza Germaniża, iñħarġu ordnijiet kontra swieg elettronici biex jiġi evitat ksur ulterjuri ta' trade marks minn terzi abbażi

59. Il-High Court tiġibor fil-qosor il-kwistjonijiet inerenti fid-domandi preliminari f'erba' kategoriji: in-natura tal-prodotti mibjugha mill-konvenuti bhala prodotti li jiksru d-drittijiet tat-trade marks; ir-responsabbiltà konġunta³⁴ jew prinċipali ta' eBay; il-possibbiltà ta' difiża għal eBay skont l-Artikolu 14 tal-Direttiva 2000/31 u l-possibbiltà ta' rimedju għal L'Oréal skont l-Artikolu 11 tad-Direttiva 2004/48. Il-prodotti li jiksru trade marks jistgħu jinqasmu f'erba' kategoriji: prodotti ffalsifikati, prodotti

33 — Ara, għal harsa ġenerali tal-ġurisprudenza reċenti, Rühmkorf, iċċitat iktar 'il fuq, u A.S.Y. Cheung – K.K.H. Pun, "Comparative study on the liability for trade mark infringement of online auction providers", European Intellectual Property Review 2009, 31(11), p. 559-567 u M. Bagnall, D. Fyfield, C. Reħag, u M. Adams, "Liability of Online Auctioneers: Auction Sites and Brand Owners Hammer It Out", INTA Bulletin Vol. 65 Nru. 1 (1-1 ta' Jannar 2010), p. 5 sa 7. Ara wkoll, "Report on Online auction sites and trademark infringement liability", tat-Trademarks and Unfair Competition Committee of the New York City Bar Association, disponibbli minn www.abcnyc.org.

34 — Manadankollu, infakkar li l-High Court, fis-sentenza tagħha tat-22 ta' Mejju 2009, eskludiet ir-responsabbiltà sussidjarja ta' eBay taht id-dritt Ingliz fir-rigward tar-raqunijiet għar-responsabbiltà invokati minn L'Oréal, jiġifieri r-responsabbiltà konġunta għal delitt (joint tortfeasorship) permezz ta' tixwix [bl-Ingliz, "procurement"] jew partecipazzjoni bi hsieb komuni [bl-Ingliz, "participation in a common design"].

32 — Fir-rigward tar-responsabbiltà kontributorja għall-ksur ta' trade marks fl-Istati Uniti, ara l-konklużjonijet tal-Avukat Generali Poiares Maduro fil-kawża Google u France Google, fin-nota ta' qiegħ il-paġna 19.

li mhux ġejjin miż-ŻEE, il-prodotti għal-wiri jew il-kampjuni u l-prodotti mingħajr imballaġġ.

l-kliegħ AMOR AMOR f'ittri kapitali bl-istil ta' manuskritt³⁶.

60. Dan ir-rinviju għal-deċiżjoni preliminari jippreżumi li d-dispozizzjoni tad-dritt tal-Unjoni dwar it-trade marks li hija applikabbli hija l-Artikolu 5 (1)(a) tad-Direttiva 89/104. Din id-dispozizzjoni tirregola l-hekk imsejha protezzjoni tal-identità jew tal-użu ta' sinjal identiku għal trade mark għal prodotti jew servizzi identici għal dawk li għalihom din it-trade mark hija reregistrata. Skont il-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ğustizzja, din il-protezzjoni teżiġi identičità totali bejn is-sinjal u t-trade mark u hija esku lu anki fejn id-differenzi bejniethom ikunu żgħar jew mhux sinjifikattivi³⁵.

62. L-applikazzjoni b'mod strett tas-sentenza LTJ Diffusion teskludi l-identičità bejn it-trade mark u l-kelma prinċipali u twassal ghall-applikazzjoni tal-Artikolu 5(1) (b) tad-Direttiva 89/104 li tirrigwarda trade marks simili. Dan jinvölv i-l-applikazzjoni tal-eżami rigward l-eżistenza ta' "probabbiltà ta' konfużjoni" skont dan l-artikolu. Effettivament, il-probabbiltà ta' konfużjoni bejn trade marks verbali bilkemm stilizzati jew trade marks figurattivi fejn jiddominaw il-kliegħ, minn naħha, u kliem prinċipali, min-naħha l-ohra, hija evidenti. Għaldaqstant, ma narax l-utilità jew il-bżonn li nestendi d-diskussjoni lil hinn mill-kwistjonijiet li jirrigwardaw il-protezzjoni tal-identità.

61. Kelma prinċipali ta' mutur ta' tfittxija tikkonsisti f'serje ta' sinjali, ġeneralment ittri. Ta' spiss, il-kelma prinċipali tista' tinkieb kemm b'tipi majjuskoli kif ukoll b'tipi minuskoli, għalkemm it-tip jaġi specifikat. Mir-rinviju għal-deċiżjoni preliminari jidher li uħud mit-trade marks inkwistjoni huma trade marks verbali bilkemm stilizzati u wahda hija trade mark figurattiva li tinkludi

63. Mit-test tad-Direttiva 89/104 u mill-ġurisprudenza rilevanti jirriżultaw sitt-kundizzjonijiet. Il-proprietarju ta' trade

35 — Ara s-sentenza tal-20 ta' Marzu 2003, LTJ Diffusion (C-291/00, Gabra p. I-2799, punti 50 sa 54). Jiena nqis li d-differenzi bejn trade marks purament verbali, u dawk stilizzati jew figurattivi fejn jiddominaw il-kliegħ, huma dejem sinjifikattivi. Jekk dan ma kienx ikun il-kāz, ma jkun hemm ebda bżonn li ssir reġistrazzjoni separata għal dawn il-kategoriji tal-ahhar.

36 — Skont il-linji gwida tal-UASI (Taqṣima C: Oppozizzjoni, Taqṣima 2, Kapitolu 1 – Identità; fil-verżjoni finali ta' Novembru 2007), it-trade marks verbali huma trade marks li jikkonsisti f'ttri, numri u sinjal ohra riprodotti b'karattri tipografici standard użati mill-ufficju rilevanti. Dan jimpilika li fir-rigward ta' dawn it-trade marks ma huwa qed jintalab l-ebda elementi jew aspetti figurativi. Barra minn hekk, fil-kiegħ ta' trade marks verbali differenzi fl-użu ta' ittri żgħarr jew kapitali ma jittihdux inkunsiderazzjoni (ara punt 3.2). Fir-rigward tat-trade marks figurattivi, skont il-linji gwida jekk waħda mit-trade marks (i) għandha karattri tipografici distintivi, bhal karattri bl-istil ta' manuskritt, b'tali mod li l-aspetti globali tat-trade mark jibbidel f'dak ta' trade mark figurattiva, (ii) tikkonsisti f'karattri tipografici standard fuq sfond figurattiv (ikkuluri) jew (iii) tikkonsisti f'karattri tipografici standard rappreżentata b'ittri kkulurit, u t-trade mark l-ohra hija trade mark verbali, ma jkun hemm identità (ara l-punt 3.3 u l-eżempji mogħtija).

mark irregestrata jircievi protezzjoni skont l-Artikolu 5 (1)(a) tad-Direttiva 89/104 biss jekk il-kundizzjonijiet li géjin jiġu sodisfatti:³⁷ (1) hemm užu ta' sinjal minn terzi; (2) l-užu jsir fil-kummerċ³⁸; (3) l-užu jsir mingħajr il-kunsens tal-proprietarju tat-trade mark; (4) is-sinjal użat ikun identiku għat-trade mark; (5) l-užu jsir fir-rigward ta' prodotti jew servizzi identiči għal dawk li ġħalihom it-trade mark hija rregistrata; u (6) l-užu jippreġudika jew jista' jippreġudika whud mill-funzjonijiet tat-trade mark³⁹.

65. Permezz tal-ewwel domanda tagħha, il-qorti tar-rinvju tistaqsi jekk il-provvista b'xejn lid-distributuri awtorizzati tal-proprietarju tat-trade mark, ta' testers ta' fwieħa u kożmetiċi u kampjuni fil-forma ta' fliexken, li ma humiex intiżi ghall-bejgħ lill-konsumaturi, tikkostitwixx “tqegħid fis-suq” fis-sens tal-Artikolu 7(1) tad-Direttiva 89/104 u tal-Artikolu 13(1) tar-Regolament Nru 40/94.

V — Testers u kampjuni fil-forma ta' fliexken

64. Issa ser nghaddi ghall-eżami tad-domandi preliminari.

37 — Ara s-sentenzi Arsenal Football Club (iċċitata iktar ‘il fuq fin-nota ta’ qiegħ il-pàgna 19, punt 51), tas-16 ta’ Novembru 2004, Anheuser-Busch (C-245/02, Gabra p. I-10989, punt 59), Adam Opel (iċċitata iktar ‘il fuq fin-nota ta’ qiegħ il-pàgna 19, punti 18 sa 22) u Céline (iċċitata iktar ‘il fuq fin-nota ta’ qiegħ il-pàgna 19, punt 16).

38 — Il-Qorti tal-Ġustizzja ddecidiet li l-užu tas-sinjal isir fil-kummerċ meta jsir fil-kunstèr ta' attività kummerċjali intiża sabiex jinkiseb profit u mhux fil-qasam privat. Ara s-sentenza Arsenal Football Club, iċċitata iktar ‘il fuq, punt 40.

39 — Il-High Court hija tal-fehma li s-sitt kundizzjoni hija żejda u toħloq konfużjoni (ara s-sentenza tat-22 ta’ Mejju 2009, punti 288 u 300 sa 306). Barra minn hekk, hemm duttrina li tikkritika l-ġurisprudenza reċenti b'inkonsejtna u b'diffiċċultà fl-applikazzjoni. Ghalkemm sa' certu punt nista' nifhem dawn l-ilmenti, ma nahlis li hemm bżonn nidhol f'dan id-dibattit fuċċiċirkus tanzi speċifiċi hafna ta' dan ir-rinvju għal deċiżjoni preliminari li tirrigwarda suq elettroniku.

66. Il-Qorti tal-Ġustizzja reċentement analizzat kwistjoni simili fil-kawża Coty Prestige Lancaster Group⁴⁰. Il-Qorti tal-Ġustizzja ddecidiet li “fejn it-tqegħid għad-dispożizzjoni ta' ‘testers ta’ fwieħa’ lill-intermedjarji li huma marbuta b'kuntratt mal-proprietarju tat-trade mark sabiex il-klijenti tagħhom ikunu jistgħu jipprova il-kontenut isehħi mingħajr trasferiment ta' proprietà u bi projbizzjoni ta' bejgħ, fejn il-proprietarju tat-trade mark jista' f'kull waqt jirtira dawn il-prodotti u fejn l-imballagħ ta' dawn il-prodotti jiddistingu ruhu b'mod ċar minn dakt tal-fliexken tal-fwieħa li normalment jitqiegħdu għad-dispożizzjoni tal-imsemmija intermedjarji mill-proprietarju tat-trade mark, il-fatt li dawn it-testers huma fliexken tal-fwieħa li jinkludu l-klie'm ‘demostrazzjoni’ u ‘mhux ghall-bejgħ’ jopponi l-konstatazzjoni li, fin-nuqqas ta' kull prova kuntrarja li l-evalwazzjoni tagħha għandha ssir mill-qorti tar-rinvju, kien hemm il-kunsens impliċitu tal-proprietarju tat-trade mark għat-tqegħid fis-suq tagħhom”⁴¹.

40 — Sentenza tat-3 ta’ Ġunju 2010 (C-127/09, Gabra p. I-4965).

41 — *Ibidem*, punt 48.

67. Fl-ewwel domanda preliminari tagħha, il-High Court tindika li t-testers u l-kampjuni fil-forma ta' fliexken ma humiex intizi għall-bejgh u spiss ikollhom miktub "mhux għall-bejgh" jew "mhux għal bejgh individwali". Dawn jiġi pprovduti mingħajr ħlas lid-distributuri awtorizzati tal-proprietarju tat-trade mark. Fil-fehma tiegħi, il-formulazzjoni tad-domanda preliminari timplika li b'mod ġenerali hemm preżenti dawk l-elementi li wasslu lill-Qorti tal-Ġustizzja fis-sentenza Coty Prestige Lancaster Group biex tikkonkludi li ma kienx hemm il-kunsens implicitu tal-proprietarju tat-trade mark għat-tqegħid fis-suq tat-testers u tal-kampjuni fil-forma ta' fliexken. Għaldaqstant, f'dawn iċ-ċirkustanzi nikkonkludi li l-prodotti ma tqiegħdu fuq is-suq.

tad-Direttiva 89/104 fis-sens li l-proprietarju ta' trade mark jista' legittimamente jopponi l-kummerċjalizzazzjoni ulterjuri ta' prodott farmaċewtiku meta l-importatur parallel ikun ippakkja mill-ġdid il-prodott u qiegħed mill-ġdid it-trade mark, jew ikun qiegħed tikketta fuq l-imballaġġ li fih jinsab il-prodott, sakemm ma jiġux sodisfatti ħames kundizzjonijiet, fosthom il-kundizzjoni li l-preżentazzjoni tal-prodott ippakkjat mill-ġdid ma għandhiex tkun tali li tista' tkun ta' hsara għar-reputazzjoni tat-trade mark jew għal dik tal-proprietarju tagħha. Fil-fatt, prodott farmaċewtiku ppakkjat mill-ġdid jista' jiġi ppreżentat b'mod inadegwat u, għaldaqstant, ikun ta' hsara għar-reputazzjoni tat-trade mark, b'mod partikolari fil-każ fejn l-imballaġġ jew it-tikketta, minkejja li la huma difettużi u lanqas ta' kwalità hażina jew mhux ordnati, ikunu tali li jippreġudikaw il-valur tat-trade mark billi joholqu dannu għad-dehra ta' serjetà u ta' kwalità li hija marbuta ma' tali prodott kif ukoll mal-kunfidenza li hija tista' tispira fil-pubbliku kkonċernat⁴².

VI — L-effetti tal-ħruġ mill-imballaġġ ta' prodotti kożmetici protetti bi trade marks

68. Il-kwistjoni ta' prodotti mmarkati li jinbiegħu mingħajr l-imballaġġ originali tagħhom fid-dawl tal-Artikolu 7 tad-Direttiva 89/104 għadha ma ġietx, sa fejn nafl jien, indirizzata direttament mill-Qorti tal-Ġustizzja. Madankollu, naħseb li r-risposti għat-tieni, t-tielet u r-raba' domandi preliminari jistgħu jiġi dedotti mill-ġurisprudenza eżistenti.

70. Meta jkun sar bdil jew dannu fl-istat tal-prodott li għandu trade mark wara li jitqiegħed fuq is-suq, il-proprietarju ta' trade mark jista' legittimamente jopponi l-kummerċjalizzazzjoni ulterjuri ta' dan il-prodott fis-sens tal-Artikolu 7 (2) tad-Direttiva 89/104. L-eżami dwar jekk sarx dannu fl-istat originali tal-prodott

69. Fis-sentenza Boehringer Ingelheim, il-Qorti tal-Ġustizzja interpretat l-Artikolu 7 (2)

⁴² — Ara s-sentenza tas-26 ta' April 2007, (C-348/04, Gabra p. I-3391, punti 43 u 44).

normalment jikkonċentra fuq l-istat tal-prodott li jinsab fl-imballaġġ⁴³.

il-possibbiltà tal-proprietarju tat-trade mark li jopponi l-kummerċjalizzazzjoni ulterjuri tal-prodotti tiegħu wara li jkun digħi kiseb il-valur ekonomiku intrinsiku fit-trade mark fir-rigward ta' dawn il-prodotti għandu jiġi interpretat b'mod ristrett.

71. Madankollu, fil-fehma tiegħi wieħed ma jistax jeskludi li, fil-każ ta' prodotti bħall-prodotti kożmetiči ta' lussu, l-imballaġġ ta' barra tal-prodott jista' kultant jiġi kkunsidrat bħala aspett tal-istat tal-prodott minħabba d-disinn spċificu tiegħu li jinkludi l-użu tat-trade mark. F'dawn il-każijiet, il-proprietarju ta' trade mark jista' jopponi l-kummerċjalizzazzjoni ulterjuri tal-prodotti mhux imballati⁴⁴.

74. Fit-tieni lok, ma jistax jiġi eskluziż li l-imballaġġ ta' barra, anki fil-każ tal-prodotti kosemtiči, huwa tali li t-tnejħi tiegħu la tippreġudika l-funzjonijiet tat-trade mark ta' indikazzjoni ta' origini u ta' kwalità tal-prodott u lanqas ir-reputazzjoni tagħha. Dan jista' jkun il-każ, pereżempju, tal-prodotti kozmetiči li ma humiex daqshekk għoljin.

72. Għandi ngħid ukoll li ma naqbilx mal-analizi tal-Kummissjoni, li tghid li fil-każ ta' tnejħi — mingħajr il-kunsens tal-proprietarju tat-trade mark — tal-kaxxi jew imballaġġ ieħor ta' barra għal prodotti bħal fwejjah u prodotti kożmetiči, il-proprietarju ta' trade mark jista' dejjem leġgħimment jopponi l-kummerċjalizzazzjoni ulterjuri ta' dawn il-prodotti fis-sens tal-Artikolu 7(2) tad-Direttiva 89/104.

75. Għaldaqstant, il-kwistjoni ta' jekk il-proprietarju ta' trade mark jistax leġġittimamente jopponi t-tnejħi tiegħi analizzata fuq bażi individwali. F'dan ir-rigward, il-High Court ikkunsidrat żewġ xenarji, jiġifieri, il-każ fejn prodotti mingħajr imballaġġ jonqoshom l-informazzjoni meħtieġa mid-Direttiva 76/768 dwar il-prodotti kożmetiči, u l-każ fejn in-nuqqas ta' tali informazzjoni jikkostitwixxi ksur kriminali fl-Istat Membru fejn il-prodott huwa offrut ghall-bejgh jew mibjugħi⁴⁵.

73. Fl-ewwel lok, għandu jitfakkar li r-regola principali fl-Artikolu 7 tad-Direttiva 89/104 hija l-eżawriment. Għaldaqstant,

76. Fil-fehma tiegħi, il-ħtieġa ta' konformità mad-Direttiva dwar il-prodotti kożmetiči

43 — Ara s-sentenza tal-11 ta' Lulju 1996, Bristol-Myers Squibb et (C-427/93, C-429/93 u C-436/93, Gabra p. I-3457).

44 — Ara, għan-natura spċifica ta' dan it-tip ta' prodott fid-dritt dwar it-trade marks, is-sentenza tal-4 ta' Novembru 1997, Parfums Christian Dior (C-337/95, Gabra p. I-6013, punti 42 sa 44).

45 — Skont id-deċiżjoni tar-rinviju, din l-ipotezi tikkonċerna l-fatt li eBay tipprobixxi l-bejgh ta' prodotti kożmetiči mingħajr l-imballaġġ lix-xerreja li jinsabu fil-Germanja iżda mhux lil dawk li jinsabu fi Stati Membri ohra.

jew, fil-fatt, ma' kull miżura oħra tal-Unjoni Ewropea dwar is-sigurtà tal-prodotti u l-protezzjoni tal-konsumaturi, hija inherenti fil-protezzjoni tar-reputazzjoni ta' trade mark. Dannu lir-reputazzjoni ta' prodott kożmetiku jista' jiġi kkawżat, pereżempju, minn reazzjonijiet allergiči qawwija ta' grupp ta' konsumaturi meta l-lista tal-ingredjenti tithalla barra. Madankollu, il-kwistjoni dwar jekk il-bejgh ta' prodotti kożmetici jikkostitwixx ksur kriminali fid-dritt nazzjonali ma hijiex rilevanti f'dan il-kuntest. Hija l-assenza ta' informazzjoni rilevanti għall-konsumatur, kif mitluba mir-regoli Ewropej armonizzati, li tista' tippreġudika r-reputazzjoni ta' trade mark, u mhux il-konsegwenzi previsti f'dawn is-sitwazzjonijiet mid-dispożizzjonijiet nazzjonali tal-Istati Membri fil-konfront tal-bejjiegħa.

ulterjuri ta' prodotti kożmetici mingħajr imballaġġ, li jippreġudikaw jew jistgħu jippreġudikaw l-immaġni tal-prodotti, u, għalhekk, ir-reputazzjoni tat-trade mark għandux jiġi preżunt jew inkella għandux jiġi pprovat mill-proprietarju tat-trade mark.

79. Sabiex nagħti risposta għal din id-domanda, hemm bżonn li nagħmel osservazzjoni incidental. Huwa ovvju li peress li l-protezzjoni mogħtija minn trade mark tapplika biss għall-użu ta' sinjal fil-kummerċ, l-operazzjonijiet ta' individwi li jbiegħu jew jixtru prodotti li huma protetti bi trade mark jibqgħu barra mill-kamp ta' applikazzjoni tad-dritt dwar it-trade marks⁴⁷.

77. Għaldaqstant, anki jekk, minnu nnifsu, id-dritt dwar it-trade marks ma jipprotegix l-ghani jiet tad-Direttiva 76/768 inkwantu tali, il-kummerċjalizzazzjoni ulterjuri ta' prodotti protetti bi trade marks li ma humiex konformi mad-Direttiva tista' bhala tali, u kif ġustament enfasizza l-Avukat Ĝenerali Stix-Hackl⁴⁶, tippreġudika b'mod serju r-reputazzjoni tat-trade mark, u għalhekk tikkostitwixxi rägħi valida għal oppożizzjoni mill-proprietarju.

80. L-imballaġġ originali jista' jkollu importanza determinanti għall-protezzjoni tal-funzjonijiet ta' indikazzjoni ta' origini u ta' kwalità tat-trade mark li tkopri prodotti kożmetici. Infakkar li, fil-kuntest tal-Artikolu 5 (1)(a) tad-Direttiva 89/104 isir riferiment għall-protezzjoni tal-identità jew għall-protezzjoni "assoluta" tal-proprietarju kontra l-użu mhux awtorizzat tal-istess sinjal għall-istess prodotti (mingħajr il-bżonn li tigħi stabbilità l-probabiltà ta' konfużjoni bejn il-prodotti)⁴⁸. Ghalkemm normalment huwa l-proprietarju tat-trade mark li għandu jistabbilixxi l-preżenza tal-elementi li jikkostitwixxu preġudizzju għad-drittijiet ta' trade mark, imwettaq minn terz,

78. Fl-aħħar nett, fil-kuntest tar-raba' domanda preliminari, il-High Court tistaqsi jekk l-effett tal-kummerċjalizzazzjoni

46 — Ara l-punti 120 u 121 tal-konkluzjonijiet tal-Avukat Ĝenerali Stix-Hackl fil-Kawża Zino Davidoff u Levi Strauss (sentenza tal-20 ta' Novembru 2001, C-414/99 sa C-416/99, Gabra p. I-8691).

47 — Madankollu, id-distinzjoni li tagħmel eBay bejn bejjiegħha professionali u bejjiegħha oħra ma tikkorrispondix neċċessarjament mal-kunċċett ta' "matul il-kummerċ".

48 — Ara, pereżempju, is-sentenza LTJ Diffusion, punti 48 sa 50.

naħseb li fil-kaž ta' użu tal-istess trade mark
għall-istess prodotti mingħajr il-kunsens tal-
proprjetarju tat-trade mark huwa l-utent li
għandu jistabbilixxi l-legalità tal-użu minnu
tas-sinjal, inkluż in-nuqqas ta' hsara ta' dan
l-użu għar-reputazzjoni tat-trade mark.

VII — Servizz bi hlas ta' referenzar fuq l-internet u operatur ta' suq elettroniku

A – Introduzzjoni

81. Ghaldaqstant, jiena tal-fehma li l-preġudizzju effettiv jew potenzjali lill-immaġni tal-prodotti u għalhekk lir-reputazzjoni tat-trade mark minhabba l-kummerċjalizzazzjoni ulterjuri jiusta' jkun preżu kull meta l-offerti għall-bejgħ jew l-operazzjonijiet ta' bejgħ ta' prodotti kożmetici mnejħ hha mill-imballaġġ originali tagħhom isiru fil-kummerċ, kif iddeffinit fil-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja. Minn dan isegwi li l-proprietarju ta' trade mark ma huwiex marbut li jipprova dan l-effett, iżda huwa l-bejjiegħ li għandu juri l-oppost⁴⁹.

82. Inqis li huwa diffiċli li wieħed jaħseb li l-bejgħ, fuq suq elettroniku, ta' prodotti kożmetici ma jsirx għal skop ta' vantagg ekonomiku u matul il-kummerċ, anki jekk fuq skala żgħira.

83. Bil-kontra tad-domandi preliminari 1 sa 4 li jirreferu għal kwistjonijiet "purament" ta' dritt dwar it-trade marks, id-domandi preliminari 5 sa 10 jetiegħu li l-analizi dwar it-trade marks titwessa' għal diversi aspetti ta' servizzi tas-socjetà tal-informazzjoni.

84. Jidher xieraq li d-domandi preliminari hamsa, sitta u tmienja jiġu indirizzati flimkien. Dawn kollha jirreferu għax-xiri, minn operatur ta' suq elettroniku, ta' trade marks ta' terz bhala kliem principali, mingħand fornitur ta' servizz bi ħlas ta' referenzar fuq l-internet, kif ukoll għall-kwistjoni dwar jekk din l-operazzjoni tikkosititwixx użu ta' sinjal.

85. Essenżjalment, il-High Court tistaqsi jekk certi aspetti tal-mudell kummerċjali ta' eBay jinkludux jew jimplikawx li din tista' tinżamm responsabbi għal preġudizzju tad-drittijiet ta' trade marks fir-rigward ta' prodotti kkummerċjaliżzati fis-sistema tagħha meta l-użu ta' din it-trade mark ta' terzi fil-kuntest ta' operazzjonijiet korrispondenti seta' jsir biss bil-kunsens tal-proprietarju tad-trade mark.

49 — Fil-fehma tiegħi, l-utent jista' jirnexxiu jissodisa l-oneru tal-prova li għandu jekk jur, pereżempju, li t-trade mark ma hijek magħrafha hafna u li l-imballagg ta' barru ma fih l-ebda informazzjoni ta' rilevanza qiegħi-konsumatur.

86. F'dan il-kuntest, ta' min wieħed jiftakar fis-sentenza Google France u Google. Hemmhekk, il-Qorti tal-Ġustizzja osservat li l-fornitur ta' servizz ta' referenzar fuq l-Internet li jzomm sinjal identiku għal trade mark bħala kelma prinċipali u jorganizzal-wiri ta' reklami fuq il-baži tal-imsemmija kelma prinċipali, ma jużax dan is-sinjal fis-sens tal-Artikolu 5 (1) u (2) tad-Direttiva 89/104⁵⁰.

fuq l-internet, iżda suq elettroniku. Dan is-suq jaħdem permezz ta' reklami li l-utenti tas-sistema jqiegħdu fuq l-istess sistema bl-iskop li jbiegħu prodotti lil utenti oħra. Is-sistema ta' eBay tinkludi wkoll mutur ta' riċerka u r-riżultati tar-riċerka jirreferu biss għal reklami mahżuna fis-sistema tagħha⁵². Għalkemm eBay infisha ma tipparteċipax f'dawn l-operazzjonijiet, hija tirċievi profitt ekonomiku minnhom.

87. Madankollu, fis-sentenza Google France u Google, il-Qorti tal-Ġustizzja ddecidiet ukoll li l-Artikolu 5 (1) tad-Direttiva 89/104 għandu jiġi interpretat fis-sens li l-proprietarju ta' trade mark huwa intitolat li jiprojebxi reklam, fuq il-baži ta' kelma prinċipali identika għall-imsemmija trade mark li min jirreklama, mingħajr il-kunsens tal-imsemmi proprietarju, għażel fil-kuntest ta' servizz ta' referenzar fuq l-internet, għal prodotti jew servizzi identici jew li jixxiebhu ma' dawk li għalihom l-imsemmija trade mark hija rregistrata, meta l-imsemmi reklam ma jippermettix lill-utent medju tal-internet, jew jippermettilu biss b'mod diffiċli, li jkun jaf jekk il-prodotti jew is-servizzi msemija fir-reklam humiex ġejjin mill-proprietarju tat-trade mark jew minn impriżza marbuta ekonomikament mieghu jew, bil-kontra, minn terz⁵¹.

89. Bl-istess mod bhal dawk l-oħrajn li jużaw sistemi ta' reklamar fuq il-baži ta' kliem prinċipali pprovduti minn operaturi ta' servizzi ta' referenzar fuq l-internet (bħal AdWords ta' Google), eBay tagħżel kliem prinċipali, li jirrizulta f'reklami u links kummerċjali li jwasslu għas-sistema tagħha. Dan il-kliem prinċipali jista' jinkludi sinjal li huma identici għal trade marks ta' terzi. L-iskop evidenti ta' dawn il-links kummerċjali huwa r-reklamar tas-servizzi pprovduti minn eBay, u b'mod iktar preċiż, is-suq elettroniku tagħha, billi tinholoq assoċċjazzjoni f'moh il-konsumaturi li l-prodotti bi trade mark inkwistjoni jistgħu jinxraw minn dan is-suq. Iżda, b'mod differenti minn dawk li jirreklamaw, li saret referenza għalihom

88. B'mod simili għal Google, eBay hija fornitur ta' servizzi minn soċjetà tal-informazzjoni. B'mod differenti minn Google, hija ma tipprovvidix servizz bi ħlas ta' referenzar

50 — it-tieni punt tad-dispożittiv u l-punt 99 tas-sentenza.

51 — l-ewwel punt tad-dispożittiv u l-punt 99 tas-sentenza.

52 — Għandu jiġi kkonstatat li anki l-operazzjonijiet ta' tfittixja fuq l-internet imwettqa mill-muturi tar-riċerka ta' servizzi ta' referenzar ma jkoprux l-internet kollu imma biss dawk id-databases ta' pagni web mahżuna fuq is-servers tal-operatur inkwistjoni. Dan jispiġa għaliex l-istess kelma prinċipali tista' twassal, u normalment twassal, għal lista "naturali" differenti ta' links fid-diversi muturi tar-riċerka.

fil-kawža Google France u Google, eBay infisha ma toffrix dawn il-prodottighall-bejgh.

ħlas ta' referenzar fuq l-internet u bil-ħsieb li jiġu murija fil-links kummerċjali meta utent tal-internet jittajpjia s-sinjal fil-parti rilevanti tas-sit web tal-mutur ta' tfittxija.

90. Sabiex tingħata risposta ghall-ħames, is-sitt u t-tmien domandi preliminari sottomessi mill-qorti tar-rinviju, hemm bżonn li ssir analiżi tas-sitt kundizzjonijiet deskritti fil-punt 63 iktar 'il fuq.

92. Rigward il-kundizzjonijiet tnejn, tlieta u erbgħa⁵³, jidhirli illi ma hemmx kontestazzjoni dwarhom f'dan ir-rinvju għal deċiżjoni preliminari.

B — *Il-kundizzjonijiet ghall-applikazzjoni tad-drittijiet mogħtija minn trade mark fil-każ ta' servizz bi ħlas ta' referenzar fuq l-internet*

93. Hemm bżonn li jsiru xi osservazzjonijiet ulterjuri rigward il-ħames kundizzjoni, skont liema l-użu għandu jsir fir-rigward ta' prodotti jew servizzi identiči għal dawk li għalihom it-trade mark hija rreġistrata.

Il-kundizzjonijiet elenkti fl-Artikolu 5(1) tad-Direttiva 89/104

91. Is-sitwazzjoni rigward l-ewwel hames kundizzjonijiet elenkti fil-punt 63 iktar 'il fuq, hija kif ġej. Rigward l-ewwel kundizzjoni, il-partijiet kollha, ħlief eBay, jidhru li qed jaqblu fuq il-fatt li d-dehra, fil-links kummerċjali, tas-sinjalji rilevanti, mixtrija bhala kliem prinċipali u li huma identiči għal trade marks, tikkostitwixxi użu fis-sens tal-Artikolu 5(1)(a) tad-Direttiva 89/104. Fid-dawl tas-sentenza Google France u Google, ma hemmx dubju li eBay qed tuża sinjalji identiči għal trade marks meta tagħżilhom u tixtrihom bhala kliem prinċipali mingħand operatur ta' servizz bi

94. L-ewwel nett, għandu jingħad li eBay tuża l-kliem prinċipali li jwasslu għal-links kummerċjali tagħha fir-rigward tas-suq elettroniku tagħha. Fi kliem ieħor, l-ġhan tagħha huwa li tirreklama s-servizz tagħha. Ma jistax jiġi kkontestat li dan is-servizz ma huwiex identiku għall-prodotti ta' L'Oréal protetti minn trade marks. Dak li jista' jiġi kkontestat huwa l-kwistjoni dwar jekk, fl-ghażla ta' sinjalji bhala kliem prinċipali, l-identità hijex l-uniku element rilevanti fir-rigward tad-dritt dwar it-trade marks.

⁵³ — Li l-użu jsir matul il-kummerċ; li l-użu jsir mingħajr il-kunsens tal-proprietarju tat-trade mark; u li s-sinjal użat ikun identiku għal-trade mark.

95. Skont L'Oréal, bl-att stess ta' għażla ta' sinjali bhala kliem prinċipali li huma identici għal trade marks, eBay infisha qiegħda tirreklama l-prodotti mibjugha fuq is-sit tagħha. Il-fatt li utent li jikklikkja fuq il-link kummerċjali jitwassal direttament għal reklamijew għal offerti għall-bejgħ ta' prodotti identici għal dawk li għalihom it-trade mark hija rreġistrata, jimplika li l-operatur tas-suq elettroniku qed juža s-sinjal "fejn għandhom x'jaqsmu" l-prodotti. Il-Gvernijiet ta' Franzia, tal-Polonja u tal-Portugall jesprimu fehmiet sostanzjalment simili.

96. Min-naha l-ohra, eBay issostni li ma hemmx lokghall-applikazzjonital-protezzjoni offruta mill-Artikolu 5 tad-Direttiva 89/104 u dan minhabba l-eżawriment tad-dritt fis-sens tal-Artikolu 7 tad-Direttiva 89/104. F'dan irrigward, hija tosserva li kemm fil-kummerċ elettroniku kif ukoll f'dak tradizzjoni, l-intermedjarji južaw trade marks fir-reklami sabiex jinformatw lill-pubbliku li huma involuti fid-distribuzzjoni ta' prodotti li huma koperti minn din it-trade mark. Ma hemm l-ebda raġuni għall-projbizzjoni ta' din il-prattika, iktar u iktar ghaliex l-intermedjarji fuq l-internet jiddisponu minn sahansitra inqas mekkaniżmi ta' kontroll mill-intermedjarji li joperaw fid-din ja' minn tħalli. Iku imposibbli, kemm mill-aspett legali kif ukoll minn dak prattiku, li jiġu stabbiliti mekkaniżmi ta' kontroll li jiżguraw il-konformità ta' kull prodott offrut għall-bejgħ.

97. Il-Gvern tar-Renju Unit isostni li l-użu, bħala kelma prinċipali, u minn operatur

ta' mutur ta' riċerka, ta' sinjal li huwa identiku għal trade mark irreġistrata ma jikkostitwixx neċċessarjament użu "fejn għandhom x'jaqsmu prodotti jew servizzi". Fil-fatt, meta s-sinjal ikun imbiegħed hafna mill-offerta rigward prodotti spċċifici, ma huwiex probabbli li l-konsumatur medju jagħmel konnessjoni bejn l-użu mill-operatur tas-suq tas-sinjal f'link kummerċjali u l-offerti suċċessivi għall-provvista ta' prodotti b'dan is-sinjal. Fi kwalunkwe każ, l-użu ma jaqax taħt l-Artikolu 5(1)(a) tad-Direttiva 89/104 meta l-konsumatur medju jipperċepixxi l-użu li jsir mis-sinjal mill-operatur tas-suq bħala sempliċi konnessjoni ma' offerti magħmula minn terzi mhux relatati mal-imsemmi operatur għall-provvista ta' prodotti li ma joriginawx mill-operatur tas-suq.

98. Barra minn hekk, skont il-Kummissjoni ma hemmx "użu", fis-sens tal-Artikolu 5(1)(a) tad-Direttiva 89/104, fejn għandhom x'jaqsmu prodotti offruti għall-bejgħ minn terzi fuq is-sit web tal-operatur tas-suq elettroniku, anki meta l-operatur tas-suq "juža" s-sinjal fis-sens ta' din id-dispożizzjoni jekk ikun xtrah bħala kelma prinċipali li twassal għal-links kummerċjali tiegħu.

99. Fil-fehma tiegħi, il-hames kundizzjoni tirreferi għall-użu ta' sinjal għall-finijiet ta' identifikazzjoni ta' prodotti u servizzi jew

tad-distinzjoni⁵⁴ bejn prodotti jew servizzi (li għandhom origini kummerċjali differenti). Kif issostni l-High Court, l-užu ta' sinjal fejn għandhom x'jaqsmu prodotti jew servizzi jammonta għal użu intiż sabiex jiddistinguwi l-prodotti u servizzi inkwistjoni, jiġifieri, trade mark inkwantu tali.

101. Infakkar li, fis-sentenza Google France u Google⁵⁵, il-Qorti tal-Ġustizzja ddeċidiet li, fil-biċċa l-kbira tal-każijiet, meta l-utent tal-internet idahhal l-isem ta' trade mark bhala kelma ta' riċerka jkollu l-intenzjoni li jsib informazzjoni jew offerti fuq il-prodotti jew is-servizzi ta' din it-trade mark. Meta links pubblicitarji għal siti li jipproponu prodotti jew servizzi ġejjin minn kompetituri tal-proprietarju tal-imsemmija trade mark jintwerew, hdejn jew fuq ir-riżultati naturali tar-riċerka, l-utent tal-internet jista' jipperċepixxi l-imsemmija links pubblicitarji bhala li joffru alternattiva fir-rigward tal-prodotti jew tas-servizzi tal-proprietarju tat-trade mark. Din is-sitwazzjoni tikkostitwixxi użu tal-imsemmi sinjal fir-rigward ta' prodotti u servizzi tal-imsemmi kompetituri.

100. Dan ifisser li użu ta' trade mark fejn għandhom x'jaqsmu prodotti jsir kemm meta l-proprietarju tat-trade mark juža t-trade mark sabiex jiddistinguwi bejn il-prodotti tiegħu u dawk ta' terzi kif ukoll meta terz južaha sabiex jiddistinguwi l-prodotti tiegħu minn dawk tal-proprietarju tat-trade mark. Barra minn hekk, terz jista' juža t-trade mark sabiex jagħmel distinzjoni bejn il-prodotti tal-proprietarju tat-trade mark u prodotti oħra li jistgħu jkunu tiegħu jew le. Jekk din l-analizi hija korretta, intermedjarju jew operatur ta' suq elettroniku juža wkoll sinjal "fejn għandhom x'jaqsmu prodotti" jekk juža sinjal identiku għal trade mark sabiex jiddistinguwi bejn prodotti li huma disponibbli permezz tal-užu tas-servizzi tiegħu u dawk li ma humiex hekk disponibbli.

102. Fil-fehma tiegħi, din l-analizi tapplika wkoll għal sitwazzjonijiet fejn il-links pubblicitarji rilevanti ma humiex dawk tal-kompetituri diretti tal-proprietarju tat-trade mark li qed joffru prodotti alternattivi iżda huma dawk tas-suq elettroniku li qed jipproponi sors ghall-istess prodotti koperti mit-trade mark li huwa alternativ għan-netwerk ta' distribuzzjoni tal-proprietarju tat-trade mark.

103. Għaldaqstant, ghalkemm naqbel mal-pożizzjoni tal-Gvern tar-Renju Unit u tal-Kummissjoni li l-užu ta' trade mark minn suq huwa intrinsikament differenti mill-užu minn bejjiegħ ta' prodotti, ma nistax naqbel li

⁵⁴ — Il-funzjoni ta' identifikazzjoni tat-trade mark jew il-funzjoni tagħha li tiddistinguwi bejn prodotti u servizzi normalment ma tinżamx separata mill-funzjoni ta' origini. Madankollu, il-kapaċċità ta' trade mark li tiddistinguwi prodotti u servizzi minn prodotti u servizzi oħra tista' ukoll tintuża għal skopijiet oħra barra mill-indikazzjoni tal-origini tagħhom. Pereżempju, fil-manwal ta' strumenti universali ta' kontroll mill-bogħod, trade marks jistgħu jintużaw sabiex jiġu indikati dawk il-prodotti li ma humiex kompatibbli minn dan l-instrument. Ghad-duttrina Skandinava dwar din il-kwistjoni, ara, T. Pihlajarinne, Toisen tavamerkin sal-littu käyttö [L-užu permissibbli ta' trade marks ta' terzi], Lakimieslijon kustannus, Helsinki 2010, p. 47 u 48.

⁵⁵ — Sentenza ċċitata iktar 'il fuq, punti 68 u 69.

l-operatur tas-suq ma jkunx qed juža t-trade mark fejn għandhom x'jaqsmu prodotti kkummerċjalizzati fuq is-suq meta juža sinjal identiku għal trade mark fir-reklamar tiegħu stess.

tiggarantixxi lill-konsumatur jew lill-utent finali l-identità tal-origini tal-prodott jew tas-servizz li huwa kopert bi trade mark, billi tagħmilha possibbli għaliex sabiex jiddistingu dan il-prodott jew dan is-servizz minn dak li ġej minn x'imkien ieħor⁵⁶.

104. Din il-konklużjoni ma hijiex invalidata mill-fatt li jista' jkun hemm sitwazzjonijiet fejn ma hemm l-ebda prodott kopert mit-trade mark li huwa fil-fatt disponibbli fuq is-suq, minkejja r-reklamar magħmul mill-operatur tas-suq permezz tal-użu ta' din it-trade mark.

Il-kundizzjonijiet li jirriżultaw mill-ġurisprudenza: użu li jista' jippreġudika uħud mill-funzjonijet tat-trade mark

105. Huwa neċċessarju, abbaži tal-analizi pprezentata hawn fuq, li jsir eżami dwar jekk l-użu minn eBay ta' sinjali identici għal trade marks, bhala kliem prinċipali, fuq sit ta' servizz bi ħlas ta' referenzar fuq l-internet, jippreġudikax jew potenżjalment jistax jippreġudika uħud mill-funzjonijiet ta' dawn it-trade marks. Din hija s-sitt kundizzjoni msemmija fil-punt 63.

106. Fis-sentenza Google France u Google, il-Qorti tal-Ġustizzja affermat mill-ġdid li l-funzjoni essenziali tat-trade mark hija li

107. Il-Qorti tal-Ġustizzja osservat ukoll li l-funzjoni ta' origini tigi ppreġudikata meta, bhala riżultat tal-ikklikkjjar ta' kelma prinċipali identika għal trade mark, jintwera reklam ta' terz li ma jippermettix "lill-utent tal-internet normalment informat u raġonevolment attent", jew jippermettilu biss b'mod diffiċli, li jkun jaf jekk il-prodotti jew is-servizzi msemmija fir-reklam humiex ġejjin mill-proprietarju tat-trade mark jew minn impriżza marbuta ekonomikament miegħu jew, bil-kontra, minn terz⁵⁷.

108. Fil-fehma tiegħi, "utent tal-internet normalment informat u raġonevolment attent" huwa kapaċi jifhem id-differenza bejn suq elettroniku, bejjiegħ dirett ta' prodotti jew ta' servizzi u s-sors kummerċjali minn fejn ġejjin il-prodotti jew is-servizzi. Dan għaliex kull adult li jghix f'ekonomija tas-suq jaf bl-eżistenza tad-diversi attivitajiet ekonomiċi ta' intermedjazzjoni bhal dawk ta' distributuri, sensara, irkantaturi, swieq għal bejħ ta' oġġetti żgħar jew użati u aġenziji għall-kummerċ f'beni immobbli. Għaldaqstant, ma jistax ikun hemm preżunzjoni li żball dwar l-origini ta' prodott jew servizz ġie kkawżat

⁵⁶ — Sentenza cċitata iktar 'il fuq, punt 82.

⁵⁷ — Sentenza cċitata iktar 'il fuq, punti 83 u 84.

sempliċement għaliex link twassal għar-reklam ta' operatur ta' suq elettroniku jekk ir-reklam innifsu ma jkunx qarrieqi rigward in-natura tal-operatur.

it-trade mark fir-reklamar tieghu. Il-kawża tal-preġudizzju għall-funzjoni ta' oriġini hija r-reklam muri fil-paġni internet tal-operatur tas-suq elettroniku. Kif ser nispjega iktar 'il-quddiem, l-užu ta' sinjal identiċi għal trade marks f'dawn ir-reklami ma jikkostitwixx użu mill-operatur tas-suq elettroniku fir-rigward tal-prodotti inkwistjoni, iżda užu mill-utenti tas-suq.

109. Hija l-qorti nazzjonali li għandha tiddetermina, bħala kwistjoni ta' fatt, jekk in-natura tal-aktivitajiet ta' certi swieq elettronici bħal eBay hijex generalment tant magħrufa li diffiċilment tista' tikkawża preġudizzju lill-funzjoni ta' oriġini anki meta n-natura tal-operatur tas-suq ma tiġix spjegata fir-reklam.

112. Rigward il-kwistjoni ta' preġudizzju lill-funzjoni ta' reklamar, jiena nqis, fuq il-baži ta' raġunament simili li, fis-sentenza Google France u Google, wassal għall-esklużjoni tal-preżenza ta' tali preġudizzju fil-kuntest ta' links kummerċjali ta' sistemi ta' referenzar fuq l-internet⁵⁸, li ma jeżistix tali preġudizzju fil-kuntest ta' swieq elettronici li jirreklamaw permezz tal-užu ta' kelma principali.

110. Barra min hekk, fil-kaž ta' prodotti mhux imballati jew mhux ġejjin miż-ŻEE, il-funzjoni ta' oriġini ma tistax tiġi affettwata. Dawn huma prodotti ta' L'Oréal awtentici u huwa irrilevanti jekk l-offerta għall-bejġħ tagħhom tippreġudikax id-drittijiet tat-trade mark ta' L'Oréal jew le. Għal dak li jirrigwarda prodotti ffalsifikati, l-evalwazzjoni hija bil-maqlub.

113. Kif semmejt qabel, il-kummerċjalizzazzjoni ta' prodotti ffalsifikati taħt it-trade marks ta' L'Oréal neċċessarjament tippreġudika l-funzjoni ta' oriġini. Rigward il-funzjonijiet ta' kwalità u ta' investiment, jidherli li huwa ċar li r-reklami individwali minn utenti ta' eBay ta' prodotti bit-trade marks ta' terzi u murija fuq is-sit ta' eBay jistgħu jippreġudikaw dawn il-funzjonijiet. Il-kummerċ ta' prodotti ffalsifikati jippreġudika,

111. F'dawn is-sitwazzjonijiet, il-funzjoni ta' oriġini tiġi ppregħidikata fejn il-prodotti kkummerċjalizzati fuq is-suq huma prodotti ffalsifikati. Madankollu, din il-hsara ma hijex ikkawżata mill-užu mill-operatur tas-suq tas-sinjal bħala kelma principali fuq is-sit tas-servizz ta' referenzar fuq l-internet bħala tali. Jista' wkoll ikun hemm preġudizzju f'każjiet fejn is-suq jintwera fir-reklami naturali tal-mutur ta' riċerka iżda mhux ukoll fil-links kummerċjali, jew fejn is-suq ma jużax

⁵⁸ — Sentenza cċitata iktar 'il fuq punti 91 sa 98. Rigward il-funzjoni ta' komunikazzjoni, mid-duttrina jidher li l-biċċa l-kbira tal-elementi ta' din il-funzjoni huma koperti mill-funzjoni ta' distinżjoni u ta' oriġini, mill-funzjoni ta' reklamar u mill-funzjoni ta' investiment. Għaldaqstant, ma hemmx bżonn li jsir eżami separat tagħha f'din il-kawża.

u l-kummerċ ta' prodotti mingħajr imballaġġ jista' jippreġudika, ir-reputazzjoni ta' trade marks magħrufa li jkopru prodotti kożmetiči ta' lussu, u b'hekk l-investimenti magħmula mill-proprjetarju tat-trade mark sabiex johloq l-immaġni tat-trade mark tieghu. Għaldaqstant, tiġi ppreġudikata anki l-garanzija impliċita ta' kwalità intrinsika fit-trade mark, u kkomunikata minnha.

114. Madankollu, l-Artikoli 6 u 7 tad-Direttiva 89/104 jippermettu użu pjuttost estensiv ta' trade marks mingħajr il-kunsens tal-proprietarju tagħhom, inkluż billi huma jissemmew fir-reklamar. Din il-kwistjoni ġiet iċċarata reċentement fir-rigward tal-bejgħ ta' prodotti użati fil-kawża Portakabin⁵⁹.

115. Jekk l-użu jew referenza għal trade mark ta' terz huma permissibbli għal persuna, dawn ma jistgħux isiru illegali fir-rigward ta' operatur li jamministra suq għal dawn l-utenti⁶⁰. Fil-fehma tiegħi, ma hemmx dubju li, pereżempju, centru kummerċjali jista', fil-promozzjonijiet tiegħu, juža trade marks ta'

prodotti u servizzi proposti minn impriżi li joperaw fil-bini tiegħu.

116. Anki jekk tali użu jitqies rilevanti għal xi funzjonijiet ta' trade marks, fi kwalunkwe każ dan għandu jitqies bhala użu permissibbli ghaliex jindika t-tip ta' prodott fis-sens tal-Artikolu 6(1)(b) tad-Direttiva 89/104 jew neċċessaru fis-sens tal-Artikolu 6(1)(c) għall-ġestjoni ta' servizz ta' suq elettroniku fejn dawn il-prodotti huma kkummerċjalizzati mingħajr ma l-operatur ikollu jivverifika, għal kull prodott individwali, jekk ġiex eżawrit id-dritt protett mit-trade mark skont l-Artikolu 7. Għaldaqstant, il-proprietarju tat-trade mark ma jistax jiprojbxxi tali użu.

117. Bhala principju, ma nikkunsidrax li diffikultajiet li jistgħu jirriżultaw mill-aġiर ta' parteċipanti individwali fis-suq jistgħu jiġu imputati lill-operatur tas-suq, sakemm ma jeżistux kundizzjonijiet għal responsabbiltà sussidjara skont id-dritt nazzjonali. Kumpannija li topera centru kummerċjali ma tistax tinżamm responsabbi jekk hanut tal-merċa fiċ-ċentru tagħha jbiegħ tuffieħ imħassar. Din il-kumpannija lanqas ma għandha awtomatikament tinżamm responsabbi għal ksur ta' drittijiet ta' trade marks li jsehh fiċ-ċentru kummerċjali meta, pereżempju, membru ta' netwerku ta' distribuzzjoni selettiva jkompli jbiegħ prodotti bi trade mark anki wara li l-proprietarju tat-trade mark ikun xolja l-kuntratt ta' distribuzzjoni b'effett immedjat. Operatur ta' suq huwa intitolat li jassumi li l-parteċipanti fis-suq li jużaw is-servizzi tiegħu jaġixxu

59 — Sentenza ċċitata iktar 'il fuq, punt 91.

60 — Fis-sentenza Parfums Christian Dior et (punkt 38), il-Qorti tal-Gustizzja kkonfermat, li wara li d-dritt tat-trade mark jiġi eżawrit, il-bejjieġ mill-ġdid jista' mhux biss ibieġħ mill-ġdid dawn il-prodotti, iżda jista' wkoll juža t-trade mark sabiex jipprovvisti l-kummerċjalizzazzjoni ulterjuri tal-istess prodotti. Ara wkoll is-sentenza tat-23 ta' Frar 1999, BMW (C-63/97, Ġabro p. I-905, punt 54).

b'mod legali u huma konformi mat-termini u l-kundizzjonijiet kuntrattwali miftiehma rigward l-užu tas-suq, sakemm huwa ma jiġix informat fil-konkret bil-kuntrarju.

118. Konsegwentement, jekk in-natura ta' operatur bħala suq tiġi indikata b'mod ċar biżżejjed fir-reklam fuq is-sit web tas-servizz ta' referenzar, il-fatt li xi utenti ta' dan is-suq jiksru dritt ta' trade mark ma jippreġudikax, minnu nnifsu, il-funzjonijiet ta' kwalità, komunikazzjoni u investiment ta' din it-trade mark.

li tiffacilita l-konklužjoni ta' operazzjonijiet kummerċjali. L-imsemmi operatur ma jagħmilx iktar užu ta' trade mark minn ġurnal li jippubblika reklami kklassifikati li jsemmu trade marks mingħajr ma jiżvelaw l-identità tal-bejjjiegh, li tista' pero tinkiseb mill-ġurnal. Għalhekk, anki jekk ir-reklam għal prodotti protetti minn trade marks, ippubblikat minn utenti ta' suq elettroniku, jista' jippreġudika l-funzjoni ta' origini, kwalità jew investiment tat-trade mark, dawn l-effetti ma jistgħux jiġu imputati lill-operatur tas-suq sakemm ma' japplikawx regoli jew prinċipi ta' dritt nazzjonali dwar responsabbiltà sussidjarja ghall-ksur ta' trade marks.

C — *Il-kundizzjonijiet sabiex jiġu invokati d-drittijiet mogħtija permezz ta' trade mark fuq is-sit web tal-operatur tas-suq elettroniku*

119. Madankollu, jekk l-užu kkritikat mill-proprjetarju tat-trade mark jikkonsisti fil-wiri tas-sinjal fuq is-sit web ta' operatur ta' suq elettroniku u mhux f'link kummerċjali ta' muturi tar-riċerka, l-užu tat-trade mark fejn għandhom x'jaqsmu prodotti ma jkunx mill-operatur tas-suq, iżda mill-utenti tas-suq. L-attività tal-operatur tikkonsisti fil-hażna u fil-wiri ta' reklami li l-utenti jqiegħdu fuq is-sistema tiegħu fil-ġestjoni tas-sistema b'mod

120. Għandu jingħad ukoll li l-attività ta' eBay, li tikkonsisti fir-riċerka u l-wiri ta' reklami, teknikament tixbah lil dik ta' muturi tar-riċerka fuq l-internet bhal Google (mingħajr “iż-żieda” ta' servizz ta' referenzar bi ħlas) għalkemm il-mudell kummerċjali huwa differenti. Fis-servers ta' eBay, ir-riċerki jirrigwardaw ir-reklami mahżuna mill-utenti tas-suq, filwaqt li, fil-każ tal-muturi tar-riċerka fuq l-internet ir-riċerki jirrigwardaw il-paġni internet li dawn tal-aħħar hażnu

fis-servers tagħhom. Ghaldaqstant, fir-rigward ta' dawn il-funzjonijiet, l-użu u l-wiri ta' trade marks ta' terzi ma jikkostitwixxix użu ta' sinjal fis-sens tal-Artikolu 5 (1) tad-Direttiva 89/104 għar-raġunijiet indikati fis-sentenza Google France u Google. L-operatur tas-suq jippermetti wkoll lill-klijenti tiegħu li jużaw sinjali identiči għal trade marks mingħajr ma juža l-istess sinjali huwa stess⁶¹.

122. L'Oréal, il-Gvernijiet tar-Renju Unit, tal-Polonja u tal-Portugall u l-Kummissjoni lkoll isostnu li meta prodotti offruti ghall-bejħ fuq is-suq elettroniku jkunu għadhom ma tqiegħdu fuq is-suq fiż-ŻEE minn jew bil-kunsens tal-proprietarju tat-trade mark, ikun madankollu bizzżejjed għall-applikazzjoni tad-dritt esklużiv mogħi permezz tat-trade mark nazzjonali jew Komunitarja li jiġi pprovat li r-reklam ikun intiż għall-konsumaturi fit-territorju kopert mit-trade mark.

VIII — Il-prodotti li ma humiex gejjin miż-ŻEE

123. Skont eBay, ma jistax ikun hemm użu ta' trade mark fl-Unjoni Ewropea sakemm il-prodotti inkwistjoni ma jitqiegħdu fis-suq hemmhekk. Ghaldaqstant, ma huwiex bizzżejjed li r-reklam jew l-offerta ghall-bejħ ikunu intiż għal konsumaturi li jinsabu fit-territorju kopert mit-trade mark.

124. Nikkonkludi li r-risposta proposta mill-partijiet, ħlief eBay, tidher korretta.

121. Is-seba' domanda preliminari tirreferi għal prodotti rreklamati u offruti ghall-bejħ fuq is-sit web imsemmi fis-sitt domanda preliminari, li ma jkunux tqiegħdu fuq is-suq fiż-ŻEE minn jew bil-kunsens tal-proprietarju tat-trade mark. Il-qorti tar-rinviju tistaqsi jekk id-dispożizzjoniċi rilevanti jsirux applikabbli minhabba reklam jew offerta ghall-bejħ li jkunu intiżi għal konsumaturi fit-territorju kopert mit-trade mark.

125. L-ewwel nett, fid-dawl tad-duttrina tal-effetti kif applikata b'mod partikolari fil-qasam tad-dritt Ewropew dwar il-kompetizzjoni⁶², jista' jiġi affermat li agiż osservat barra mit-territorju tal-Unjoni, iżda li jikkawża direttament effetti legali rilevanti fir-rigward tad-dritt tal-Unjoni, ma jistax

61 — Ara s-sentenza Google France u Google, punti 55 u 56. Madankollu, il-konkluzjoni li servizz ta' referenzar bi hlas ma jikkostitwixxix attività matul il-kummerċ (punti 57 u 58) ma tistax tiġi applikata ghall-attivitàjet tal-operatur fir-rigward tas-siti web tiegħu stess.

62 — Ara s-sentenza tas-27 ta' Settembru 1988, Ahlström Osakeyhtiö *et al.* vs Il-Kummissjoni (C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 u C-125/85 sa C-129/85, ġabru p. 5193, punti 12 sa 14).

jevita l-applikazzjoni tar-regoli tal-Unjoni Ewropea għas-sempliċi fatt li l-azzjonijiet li jikkawżaw dawn l-effetti jseħħu barra mit-territorju tal-Unjoni.

126. Fil-kuntest tal-provvista ta' servizz tal-internet, id-duttrina tal-effetti għandha tiġi kkwalifikata. Inkella, peress li l-komunikazzjonijiet fuq l-internet huma, bhala regola, aċċessibbli minn kullimkien, il-kummerċ elettroniku u l-provvista ta' servizzi jkunu suġġetti għal numru kbir ta' ligijiet u drittijiet ta' proprjetà intellettuali li għandhom validità li tvarja skont it-territorju, u dan jesponi dawn l-attivitàjet għal riskji legali inkontrollabbli u jaġhti protezzjoni eċċessivament wiesgħa lil drittijiet ta' proprjetà intellettuali li jistgħu jkunu f'kunflitt bejn xulxin.

127. Min-naħa l-oħra, jekk mhux biss l-effett oġgettiv iżda anki l-intenzjoni suġġettiva tal-individu kkonċernati tkun li jipproċu dawn l-effetti fl-Unjoni Ewropea, l-evalwazzjoni għandha tkun differenti. Inkella, l-attivitàjet li huma intiżi għas-swieq tal-Unjoni Ewropea jistgħu jevitaw l-applikazzjoni tad-dritt tal-Unjoni li jirrigwardaw, pereżempju, il-protezzjoni tal-konsumaturi, il-protezzjoni tad-drittijiet ta' proprjetà intellettuali, il-kompetitizzjoni żleali u s-sigurtà tal-prodotti billi sempliċement jistabilixxu l-attività jew il-post tal-kumpannija responsabbli ghall-aktivitā f'pajjiż terz. Ghaldaqstant, il-protezzjoni tat-trade marks ma tistax tigi limitata għal dawk il-każijiet fejn il-prodotti inkwistjoni jitqiegħdu fil-kummerċ fl-Unjoni Ewropea.

128. Kif jista' jigi vverifikat jekk suq elettroniku huwiex "intiż" għal xerrejja f'għurisdizzjoni partikolari, f'dan il-każ dawk li jinsabu fl-Unjoni Ewropea? Din hija domanda kkumplikata li l-Qorti tal-Ġustizzja qiegħda tikkunsidra f'żewġ kawži pendentni⁶³.

129. Fil-fehma tiegħi, din hija kwistjoni ta' fatt li għandha tiġi deċiża mill-qorti nazzjonali. F'dan ir-rigward, ir-Rakkmandazzjoni Komuni tal-Organizzazzjoni Dinjija tal-Proprjetà Intellettuali (WIPO) tal-2001 dwar dispożizzjoniċi għall-protezzjoni ta' trade marks u drittijiet ohra ta' proprjetà industrijali f'sinjal fuq l-internet tista' sservi ta' gwida⁶⁴. Skont l-Artikolu 2 tar-Rakkmandazzjoni Komuni, l-użu ta' sinjal fuq l-internet jikkostitwixxi użu fi Stat Membru ghall-finijiet ta' dawn id-dispożizzjoniċi, biss jekk tali użu għandu effett kummerċjali f'dan l-Istat Membru fil-kundizzjoniċi indikati fl-Artikolu 3. Skont l-imsemmi Artikolu 3, fid-determinazzjoni ta' jekk l-użu ta' sinjal fuq l-internet għandux effett kummerċjali fi Stat Membru, l-awtorità kompetenti għandha tikkunsidra ċ-ċirkustanzi rilevanti kollha. Dawn iċ-ċirkustanzi jistgħu jinkludu, iżda ma humiex limitati għal, ġumes kriterji prinċipali li huma maqsuma f'elementi iż-żejjed speċifiċi ddefiniti fid-dispożizzjoni.

⁶³ — Ara l-konklużjoniċi tal-Avukat Generali Trstenjak fil-Kawži Pammer u Hotel Alpenhof (C-585/08 u C-144/09) pendentni quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja.

⁶⁴ — http://www.wipo.int/about-ip/en/development_iplaw/pub845.htm

IX — L-eżenzjoni għal min jipprovd i servizzi ta' hosting

130. Id-disa' domanda preliminari tirrigwarda l-kwistjoni dwar sa fejn eBay tista' tgawdi (u jekk eBay tistax tgawdi) mill-eżenzjoni mir-responsabbiltà stabbilita fl-Artikolu 14 tad-Direttiva 2000/31 dwar il-kummerċ elettroniku fir-rigward ta' "hosting". Din hija kwistjoni gdida għall-Qorti tal-Ğustizzja, imma kif semmejt qabel, il-principji ta' responsabbiltà sussidjarja gew eżaminati u deċiżi fi qrati tal-Istati Membri u fi qrati oħra⁶⁵. Sabiex l-interpretazzjoni tal-Artikolu 14 titqiegħed fil-kuntest adattat, għandhom jiġu mfakkra ġerti karakteristiċi ġenerali tad-Direttiva 2000/31⁶⁶.

131. Skont l-Artikolu 1 tagħha, id-Direttiva 2000/31 għandha l-għan li tikkontribwx xi għall-funzjonament tajjeb tas-suq intern billi tiżgura l-moviment liberu bejn l-Istati Membri ta' servizz minn soċjetà tal-informazzjoni billi tarmonizza, sal-limiti meħtieġa sabiex jintlaħaq l-għan imsemmi hawn fuq, ġerti dispozizzjonijiet nazzjonali applikabbli għas-servizzi minn soċjetà tal-informazzjoni li jirrigwardaw is-suq intern, l-istabbiliment ta' dawk li jipprovd servizzi, komunikazzjonijiet kummerċjali, kuntratti elettronici, ir-responsabbiltà ta' intermedjarji, kodċi ta' kondotta, ftehim fuq kwistjoniċċi

65 — Ara l-punt 33 iktar 'il fuq.

66 — Ninnota li, għalkemm din id-direttiva għiet addottata xi 10 snin ilu, jeżiżu biss fit sentenzi tal-Qorti tal-Ğustizzja li jinterpretaw id-dispozizzjonijiet tagħha.

barra mill-qorti, azzjonijiet ġudizzjarji u kooperazzjoni bejn Stati Membri.

132. Id-Direttiva 2000/31 għandha kamp ta' applikazzjoni wiesa'. Ir-regoli stipulati fid-Direttiva għandhom impatt fuq diversi oqsma tal-liġi, iżda d-Direttiva tirregola biss ġerti kwistjoniċċi li jaqgħu taħt dawn l-oqsma: l-armonizzazzjoni minnha prevista hija fl-istess hin orizzontali u speċifika⁶⁷.

Applikabbiltà tal-eżenzjoni għal operatur ta' suq elettroniku

133. L-ewwel parti tad-disa' domanda tirrigwarda l-applikabbiltà tal-eżenzjoni għal operatur ta' suq elettroniku.

134. Fid-dawl tad-definizzjoni stabbilita fl-Artikolu 2(a) tad-Direttiva 2000/31, moqrija flimkien mal-Artikolu 1(2) tad-Direttiva 98/34 u mal-premessa 18 tad-Direttiva 2000/31, is-servizzi ta' operatur ta' suq elettroniku li huma intiżi sabiex jaġevolaw

67 — Ara KUMM(2003) 702 finali, "Rapport mill-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill Report u lill-Kumitat Ekonomiku u Soċċali Ewropew: I-Ewwel Rapport dwar l-applikazzjoni tad-Direttiva 2000/31/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, tat-8 ta' Gunju 2000, dwar ġerti aspetti legali tas-servizzi minn soċjetà tal-informazzjoni, partikolarmen il-kummerċ elettroniku, fis-suq intern (Direttiva dwar il-kummerċ elettroniku)."

il-kuntatt bejn bejjiegħa u xerrejja għal kull tip ta' prodott bħal dawk ippordut minn eBay jistgħu jitqiesu bhala servizzi minn soċjetà tal-informazzjoni u għalhekk jaqgħu taht il-kamp ta' applikazzjoni tad-Direttiva 2000/31.

137. Filwaqt li s-sentenza Google France u Google indirizzat il-kwistjoni tar-responsabbiltà ta' operatur ta' servizz bi ħlas ta' referenzar fuq l-internet, dan il-każ jirrigwarda r-responsabbiltà ta' operatur ta' suq elettroniku.

135. It-Taqsima 4 tal-Kapitolu II (“Principji”) tad-Direttiva telenka d-dispożizzjonijiet rigward ir-responsabbiltà ta’ min jipprovdī servizzi intermedjarji. It-Taqsima tikkonsisti f’erba’ artikoli: l-Artikolu 12 (“Mere conduit”), l-Artikolu 13 (“Caching”), l-Artikolu 14 (“Hosting”) u l-Artikolu 15 (“L-ebda obbligu generali li jsir monitoragg”).

136. Jista’ jiġi sostnūt li d-dispożizzjonijiet rigward ir-responsabbiltà li jinsabu fl-Artikoli 12, 13 u 14 tad-Direttiva 2000/31 għandhom jinfiehmu bhala eċċeżzjonijiet għar-responsabbiltà u għaldaqstant għandhom jiġu interpretati b'mod ristrett. Fil-fehma tiegħi, dan ma huwiex neċċessarjament il-każ, għaliex f'hafna Stati Membri f’sitwazzjonijiet indikati f’dawn id-dispożizzjonijiet ir-responsabbiltà ta’ min jipprovdī servizzi hija eskluża minħabba nuqqas ta’ agħir illegali soġġettiv. Għaldaqstant, ikun aħjar jekk dawn id-dispożizzjonijiet jitqiesu pjuttost bhala formulazzjonijiet mill-ġdid jew kjarifiki tad-dritt eżistenti milli bhala eċċeżzjonijiet minnu⁶⁸.

138. Fis-sentenza Google France u Google, il-Qorti tal-Ġustizzja interpretat l-Artikolu 14 tad-Direttiva 2000/31 fid-dawl tal-preambolu tad-Direttiva. Skont il-Qorti tal-Ġustizzja, mill-premessa 42 tad-Direttiva 2000/31 jirrizulta li l-eżenzjonijiet mir-responsabbiltà stabbiliti b'din id-direttiva jkopru biss il-kazijiet meta l-attività ta’ dak li jipprovdī servizz għas-socjetà tal-informazzjoni hija “semplicemente tecnica, awtomatika u passiva”, u dan jimplika li dak li jipprovdī servizz għas-socjetà tal-informazzjoni “la jkollu tagħrif u lanqas kontroll fuq l-informazzjoni li tkun trasMESSA jew mahżuna”. Għaldaqstant, sabiex jiġi vverifikat jekk ir-responsabbiltà tal-fornitur tas-servizz ta’ referenzar tistax tigħi limitata skont l-Artikolu 14 tad-Direttiva 2000/31, għandu jiġi eżaminat jekk ir-rwol eżerċitat mill-imsemmi fornitur huwiex newtrali, fis-sens li l-agħir tiegħu huwa sempliċement tekniku, awtomatiku u passiv, li jimplika n-nuqqas ta’ tagħrif u ta’ kontroll fuq id-data li huwa jaħżeen⁶⁹.

139. Din l-interpretazzjoni toħloqli xi diffikultajiet.

68 — Ara, K. Sorvari, Vastuu tekijānoikeuden loukauksesta erityisesti tietoverkkoypāristossä, [Responsabbiltà għal-kur tad-drittijiet tal-awtur fuq l-internet] WSOY, Helsinki 2005, p. 513 sa 526, fejn l-awtur janalizza l-implementazzjoni tad-Direttiva 2000/31 fil-Germanja, fl-Isveja u fil-Finlandja.

69 — Sentenza Google France u Google, punti 113 u 114.

140. Meta l-Qorti tal-Ğustizzja ssuġġettat għan-“newtralitā” il-kriterji għal-limitazzjoni tar-responsabbiltà tal-fornitur tas-servizz ta’ hosting, hija rreferiet ghall-premessa 42 tad-Direttiva 2000/31. Għandi l-istess dubji espressi minn eBay dwar jekk din il-premessa 42 tikkonċernax effettivament il-hosting imsemmi fl-Artikolu 14.

esplicitu għall-ħażna ta’ informazzjoni. Għalhekk, il-limitazzjoni ta’ responsabbiltà fir-rigward ta’ min jipprovd servizzi ta’ hosting ma għandhiex tkun suġġetta għal kundizzjonijiet jew limitata permezz ta’ rbit mal-premessa 42. Jidher li jekk, f’din il-kawża, jiġi deċiż li l-kundizzjonijiet imsemmija fis-sentenza Google France u Google għar-responsabbiltà ta’ min jipprovd servizzi ta’ hosting għandhom jaapplikaw ukoll għas-suq elettroniku, li huwa element essenzjali fl-iż-żvilupp tas-servizzi tal-kummerċ elettroniku minn soċjetà tal-informazzjoni, l-ghanijiet tad-Direttiva 2000/31 jiġu kompromessi u mqieghda f'dubju b'mod serju.

141. Ghalkemm il-premessa 42 tad-Direttiva titkellem dwar “eżenzjonijiet” fil-plural, jidher li qed tirreferi għall-eżenzjonijiet li jinsabu fil-premessa 43. L-eżenzjonijiet hemm imsemmija jikkonċernaw, b'mod esplicitu, il-“mere conduit” u l-“caching”. Interpretata b'dan il-mod, is-sens tal-premessa 42 joħroġ b'mod iżjed ċar: id-Direttiva tirreferi għal “proċess tekniku ta’ operat u tagħti aċċess għal qafasta’ komunikazzjoni li fuqu informazzjoni disponibbli minn partijiet terzi tkun trasmessa jew temporanjament maħżuna, bl-iskop biss li tagħmel it-trasmissioni aktar effiċċenti” (enfasi tiegħi). Fil-fehma tiegħi, din ir-referenza hija spċificament għall-“mere conduit” u għall-“caching”, imsemmija fl-Artikoli 12 u 13 tad-Direttiva 2000/31.

143. Kif tosserva tajjeb il-Kummissjoni fir-rigward tal-użu ta’ sinjal identiku għal trade mark protetta fuq is-sit web tal-operatur ta’ suq elettroniku, dan is-sit web għandu ġertu kontenut, jigifieri t-test tal-offerti mill-bejjiegħha, li huma dawk li jirċievu s-servizz, u maħżuna fuq talba tagħhom. Sakemm it-tqegħid tar-reklami mill-utenti jsir mingħajr eżami jew kontroll minn qabel mill-operatur tas-suq elettroniku li jinvolvi interazzjoni bejn persuni fiz-żi li jirrappreżentaw lill-operatur u lill-utent⁷⁰, is-sitwazzjoni tikkonsisti fil-ħażna ta’ informazzjoni pprovdu minn dak li jirċievi s-servizz. F'dawn iċ-ċirkustanzi,

142. Fil-fehma tiegħi, hija pjuttost il-premessa 46 li tikkonċerna l-fornituri ta’ servizzi ta’ hosting imsemmija fl-Artikolu 14 tad-Direttiva 2000/31, għar-raġuni li din il-premessa tirreferi b'mod

70 — Dan kien fattur determinanti fid-deċiżjonijiet tal-qratil Germaniżi meta eskludew ir-responsabilità kriminali u cívili ta’ operaturi ta’ suq elettroniku fir-rigward ta’ reklami li jiksra trade marks, il-limattaw ir-responsabilità tagħhom għall-prevenzjoni ta’ ksur fil-futur f’limiti raġonevoli fid-dawl tal-mudelli kummerċjali tagħhom kif id-definit fl-ordni mogħtija mill-qorti. Ara, A. Rühmkorf, “eBay on the European Playing Field: A Comparative Case Analysis of L'Oréal v eBay”, (2009) 6:3 SCRIPTed 685, p. 694, <http://www.law.ed.ac.uk/ahrc/script-ed/vol6-3/ruhmkorf.asp>.

l-operatur tas-suq elettroniku ma għandux tagħrif ta' attivitā jew ta' informazzjoni illegali. L-operatur lanqas ma jkollu tagħrif ta' fatti jew ta' cirkustanzi li juru l-illegalità tal-attivitā jew tal-informazzjoni. Għaldaqstant, ir-rekwiżiti għall-eżenzjoni mir-responsabbiltà, skont id-definizzjoni fl-Artikolu 14 tad-Direttiva 2000/31, huma sodisfatti.

it-tfassil tar-reklami u tagħmel monitoraġġ tal-kontenut tagħhom.

144. Madankollu, fir-rigward ta' servizz bi-hlas ta' referenzar fuq l-internet u l-użu ta' sinjal identiku għal trade mark protetta f'links kummerċjali ta' operatur ta' suq elettroniku, l-informazzjoni mhijiex maħażuna mill-operatur li jaġixxi bhala wieħed li jirreklama, imma pjuttost mill-operatur li jamministra l-mutur ta' tfittxija. Għaldaqstant, ir-rekwiżiti għall-hosting, skont id-definizzjoni fl-Artikolu 14 tad-Direttiva 2000/31, ma humiex sodisfatti fil-każ tal-operatur tas-suq elettroniku f'dan ir-rigward.

146. Kif spiegajt, it-test tan-“newtralità” ma jidhirx li huwa eżattament dak previst mid-Direttiva għal din is-sitwazzjoni. Fil-fatt, ma naħsibx li jagħmel sens li l-fatt li eBay tintervjeni u tiprovvdi gwida rigward il-kontenut tar-reklami fis-sistema tagħha permezz ta' diversi mezzi teknici jista' jċahhadha mill-protezzjoni pprovdu bl-Artikolu 14 rigward il-ħażna ta' informazzjoni mill-utenti⁷¹.

147. Barra minn dan, bħala kumment ġenerali dwar it-tliet eċċeżzjonijiet imsemmija fl-Artikoli 12, 13 u 14 tad-Direttiva 2000/31, għandi nistqarr dak li forsi jidher ovvju. It-tliet artikoli għandhom l-iskop li joħolqu eċċeżzjonijiet għal-ċerti *tipi ta' attivitā* eżerċitati minn fornitur ta' servizzi. Fil-fehma

145. Is-sentenza Google France u Google donnha tissuġgerixxi li l-fornitur ta' servizzi ta' hosting, indikat fl-Artikolu 14 tad-Direttiva 2000/31, għandu jibqa' newtrali fir-rigward tad-data miżmuma. Ĝie sostnuta quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja li eBay ma hijiex newtrali għar-raġuni li hija tiprovvdi struzzjonijiet lill-klimenti tagħha dwar

⁷¹ — Il-premessa 40 tad-Direttiva 2000/31 tiprovvdi li d-dispozizzjoni jiet tad-Direttiva rigward ir-responsabbiltà ma għandhomx ifixklu l-iżvilupp u l-operat effettiv, mid-diversi partijiet ikkonċernati, ta' sistemi teknici ta' protezzjoni u identifikazzjoni u ta' strumenti teknici ta' sorvejanza li huma possibbi bit-teknoloġija digitali kif stabbiliti bid-Direttiva 95/46 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, tal-24 ta' Ottubru 1995, dwar il-protezzjoni ta' individwi fir-rigward tal-ipproċċassar ta' data personali u dwar il-moviment liberu ta' dik id-data u bid-Direttiva 97/66 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, tal-15 ta' Dicembru 1997, dwar l-ipproċċassar ta' data personali u l-protezzjoni tal-privatezza fis-settu tat-telekomunikazzjoni.

tieghi, huwa inkonċepibbli li huma intiżi li jeżentaw kategorija ta' fornituri ta' servizzi bhala tali.

148. Fil-fatt, huwa diffiċli li wieħed jimmagina kif id-Direttiva 2000/31 tista' timponi li tliet tipi ta' attivitā distinti jkunu eżentati biss jekk kull wahda minnhom tiġi eżerċitata b'mod strettament separtat mill-ohrajn. Jekk kumpannija teżerċita attivitā ta' caching u ohra tipprovdni servizzi ta' hosting, ma hemmx dubju li t-tnejn huma eżentati. Iżda tali separazzjoni diffiċilment tinstab. Fil-fehma tieghi, jekk kumpannija wahda teżerċita ż-żewġ attivitajiet, li bl-ebda mod ma tidher xi haġa eċċezzjonali fir-realtà, l-eżenzjonijiet għandhom japplikaw ukoll għal dik l-entità wahda. L-istess għandu japplika jekk wahda jew iżjed mill-attivitajiet eżentati jkunu assoċjati mal-attivitajiet ta' fornitur ta' kontenut fuq l-internet⁷². Sistema li torbot l-eżenzjonijiet ma' certi tipi ta' attivitajiet kummerċjali ma tistax tithaddem, b'mod partikolari f'settur ikkaratterizzat minn bidla kontinwa u kważi imprevedibbli. Fil-fatt, il-proposta tal-Kummissjoni għad-Direttiva 2000/31 ibbażat ruħha fuq din il-perspettiva dinamika ta' settur f'evoluzzjoni kostanti.

72 — Operatur jista', bhala eżempju, ibieġi prodotti aggregati lill-klijenti tieghu li jikkonsisti f'ċċess ghall-internet, spazju fis-server għall-pagna internet ewlenja tal-klijent u indirizz tal-posta elettronika (provista ta' servizzi) u l-pagna internet ewlenja tal-fornitur bis-servizzi kollha accessible mill-portal tal-operatur bhala l-pagna internet tal-bidu (provista ta' kontenut). Ara, Sorvari, K., iċċitat iktar 'il fuq, p. 66. F'dan l-eżempju l-operatur qed joffri wkoll, barra minn "mere conduit" u "caching", servizz ta' hosting u provvista ta' kontenut.

149. Ma naħsibx li huwa possibbli li jiġu ddefiniti l-parametri ta' mudell kummerċjali li jikkorrispondi perfettament ghall-eżenzjoni rigward is-servizzi ta' hosting. Anki jekk dan ikun possibbli, definizzjoni li ssir illum x'aktarx ma tibqax rilevanti għal hafna żmien. Minflok, għandna nharsu lejn tip ta' attivitā u nghidu b'mod ċar li għalkemm certi attivitajiet ta' fornitur ta' servizzi huma eżentati mir-responsabbiltà, minħabba l-bżonn li jintahqu l-ghanijiet tad-Direttiva, l-attivitajiet l-ohra ma humiex hekk eżentati u jibqgħu taħt is-sistemi "normali" dwar responsabbiltà fis-sehh fl-Istati Membri, bħar-responsabbiltà taħt il-ligi civili u r-responsabbiltà taħt il-ligi kriminali.

150. Għaldaqstant, jekk jiġi aċċettat li certi attivitajiet ta' fornitur ta' servizzi huma eżentati, dan ifisser, min-naha l-ohra, li l-attivitajiet li ma humiex koperti minn eżenzjoni jistgħu jagħtu lok għal responsabbiltà taħt id-dritt nazzjonali.

151. Għalhekk, fir-rigward ta' eBay, huwa possibbli li s-servizz ta' hosting ta' informazzjoni pprovduta minn klijenti jista' jkun eżentat meta r-rekwiżiti tal-Artikolu 14 tad-Direttiva 2000/31 jiġu sodisfatti. Iżda l-eżenzjoni rigward is-servizzi ta' hosting ma tfissirx li eBay hija eżentata minn responsabbiltà li tista' tqum għall-użu minnha ta' servizz bi ħlas ta' referenzar fuq l-internet.

Il-portata mill-eżenzjoni	tal-attivitajiet	koperti	Obbligi tal-operatur tas-suq fir-rigward ta' ksur fil-futur
------------------------------	------------------	---------	--

152. Fit-tieni parti tad-disa' domanda, il-qorti tar-rinviju tistaqsi jekk, f'sitwazzjoni fejn l-attivitajiet ta' operatur ta' suq elettroniku jikkonsistu mhux eskluzivament f'attivitajiet imsemmija fl-Artikolu 14(1) tad-Direttiva 2000/31, imma jinkludu wkoll attivitajiet li jmorru lil hinn minn dawn tal-ahħar, l-operatur jibqax eżenti mir-responsabbiltà sa fejn l-attivitajiet huma koperti minn din id-dispożizzjoni (mingħajr ma jkun eżenti fir-rigward tal-attivijiet mhux hekk koperti), u x'inhi s-sitwazzjoni tal-“attivitajiet li jmorru lil hinn” b'mod partikolari fir-rigward tal-ħlas ta' danni jew kumpens finanzjarju iehor ghall-attivitajiet li ma humiex eżentati.

154. It-tielet parti tad-disa' domanda tikkonċerna l-każ fejn digà twettqet xi attività illegali fis-suq. Il-qorti tar-rinviju tistaqsi x'inhuma l-obbligi tal-operatur tas-suq fir-rigward ta' ksur fil-futur f'tali sitwazzjoni.

153. Mill-argumentazzjoni preċedenti jirriżulta li l-operatur jibqa' jgwadi minn eżenzjoni fir-rigward tal-attivitajiet koperti mill-Artikolu 14(1) tad-Direttiva 2000/31. Min-naħa l-ohra, ma huwiex eżenti fir-rigward tal-attivitajiet mhux koperti. Din is-sitwazzjoni għandha tīgħi evalwata abbaži tad-dispożizzjonijiet u tal-prinċipji rilevanti tad-dritt nazzjonali b'mod partikolari fir-rigward tal-ħlas ta' danni jew kumpens finanzjarju iehor ghall-attivitajiet li ma humiex eżentati.

155. Għandu jitfakkar li l-Artikolu 14(1)(b) tad-Direttiva 2000/31 jirrifletti l-prinċipju ta' “notifika u tneħħija”. Ġħaldaqstant, il-fornitur ta' servizzi ta' hosting għandu jaġixxi mingħajr dewmien biex inehhi jew iwaqqaf l-aċċess ghall-informazzjoni illegali malli jkun sar jaf effettivament bl-attività jew bl-informazzjoni illegali jew malli jsir jaf b'fatti jew cirkustanzi li minnhom l-attività jew l-informazzjoni illegali tkun apparenti.

156. Fl-applikazzjoni tal-prinċipju ta’ “notifika u tneħħija”, għandha tīgħi kkunsidrata l-premessa 46 tad-Direttiva 2000/31. Skont din il-premessa, it-tneħħija jew it-twaqqif ta' aċċess għandhom isehħu fl-osservanza tal-prinċipji tal-liberta ta' espressjoni u tal-proċeduri stabbiliti għal dan l-iskop fuq il-livell nazzjonali. Barra minn hekk, id-Direttiva ma taffettwax il-possibbiltà tal-Istati Membri li jistabbilixxu obbligi speċifici li għandhom

jiġu soddisfatti mingħajr dewmien qabel it-tnejħija jew it-twaqqif tal-informazzjoni.

jarreferu b'mod esplicitu għal proċeduri stabbiliti fuq il-livell nazzjonali u jawtorizzaw lill-Istati Membri sabiex jistabbilixxu obbligi spċifici li għandhom jiġu soddisfatti mingħajr dewmien qabel it-tnejħija jew it-twaqqif tal-informazzjoni.

157. Infakkar li r-reklami mqiegħda mill-utenti ta' suq elettroniku huma komunikazzjonijiet kummerċjali li bhala tali huma protetti bid-dritt fundamentali tal-liberta ta' espressjoni u ta' informazzjoni stabbilit bl-Artikolu 11(1) tal-Karta ta' Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea. Dan id-dritt jinkludi l-libertà ta' opinjoni u l-libertà li tirċievi jew tagħti informazzjoni u ideat mingħajr indħil mill-awtorità pubblika u indipendentement mill-fruntieri.

159. Fil-Finlandja, pereżempju, il-legiżlazzjoni nazzjonali li tittrasponi d-Direttiva 2000/31 tipprovd, minhabba raġunijiet kostituzzjonali⁷⁴, li fornitur ta' servizzi ta' hosting huwa obbligat li jneħhi informazzjoni maħżuna fis-sistema tiegħu biss wara li jkun ġie ordnat jagħmel hekk mill-qorti fil-każ ta' ksur ta' trade mark, jew hekk kif jirċievi notifika mid-detentur tad-drittijiet fil-każ ta' ksur allegat ta' drittijiet tal-awtur jew dritt relata. F'dan l-aħħar każ, l-utent jista' jopponi t-tnejħija fi żmien 14-il jum⁷⁵.

158. Naturalment, il-liberta ta' espressjoni u ta' informazzjoni ma tawtorizzax il-ksur tad-drittijiet ta' proprjetà intellektwal. Dawn id-drittijiet tal-aħħar huma wkoll protetti b'din il-Karta, permezz tal-Artikolu 17 (2) tagħha. Madankollu, din il-libertà timplika li l-protezzjoni tad-drittijiet tal-proprietarju ta' trade mark fil-kuntest tal-kummerċ elettroniku ma tistax tkun tali li tippreġidu d-drittijiet ta' utenti bla htija ta' suq elettroniku jew li thallil lill-allegat awtur tal-ksur mingħajr possibbiltà adegwata ta' oppożizzjoni u ta' difiża⁷³. Fil-fehma tiegħi, il-premessa 46 u l-Artikolu 14 (3) tad-Direttiva 2000/31

160. Gie indikat li t-tagħrif effettiv imsemmi fl-Artikolu 14 tad-Direttiva 2000/31 jibda meta tiġi nnotifikata ordni tal-qorti jew ma' notifika⁷⁶.

⁷⁴ — Dan ir-rekwizit ġie kkonfermat mill-Kumitat tad-Dritt Kostituzzjonali tal-Parlament Finlandi, ara l-avvix PeVL 60/2001 vp - HE 194/2001 vp.

⁷⁵ — Ninnota li, fl-argumentazzjoni tagħha, eBay issostni li l-proċedura spċifica ta' "notifika u tnejħija" ġiet prevista biss fil-Finlandja fi Franzia u fi Spanya.

⁷⁶ — Ara Sorvari, iċċitat iktar 'il fuq, p. 521 sa 523 u l-Att dwar il-Provvista ta' Servizzi minn Socjetà tal-Informazzjoni (Finlandja) ("Laki tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamisesta") 5.6.2002/458, l-Artikoli 15, 16 u 20 sa 25, disponibbi bl-Ingliz fuq www.finlex.fi/en

⁷³ — Għal evalwazzjoni tal-effetti tal-programm VeRO ta' eBay fir-rigward tal-kummerċ legali, ara, S. Pilutik, "eBay's Secondary Trademark Liability Problem and its VeRO Program", ippublikat fuq <http://www.cs.cmu.edu/~dst/Secrets/E-Meter/eBay-VERO-pilot.htm>.

161. Rigward l-interpretazzjoni tal-Artikolu 14(1)(a) tad-Direttiva 2000/31, nahseb li r-rekwiżit ta' "tagħrif" għandu żewġ aspetti.
162. L-ewwel nett, jidher ċar li l-fornitur ta' servizz għandu jkollu tagħrif effettiv, u mhux sempliċi suspett jew ipoteži, dwar l-attività jew l-informazzjoni illegali. Nahseb ukoll li, mil-lat legali, "tagħrif" jista' jirreferi biss ghall-passat u/jew il-preżent iżda mhux għall-futur. Għalhekk, fil-każ ta' allegat ksur ta' trade marks f-suq elettroniku, l-oġġett tat-tagħrif għandu jkun attivitā li spicċat jew li għadha għaddejja jew fatt jew ċirkustanza attwali.
163. It-tieni nett, ir-rekwiżit ta' tagħrif effettiv jidher li jeskludi t-tagħrif dedott. Ma huwiex bizzżejjed li l-fornitur ta' servizzi kellu jkun jaf jew kċċu raġunijiet tajba li jissuspetta l-eżistenza ta' attivitā illegali. Dan ir-rekwiżit huwa konformi mal-Artikolu 15(1) tad-Direttiva 2000/31 li jipprobixxi lill-Istati Membri milli jipponu obbligu generali fuq il-fornituri ta' servizzi li jagħmlu monitoraġġ tal-informazzjoni li huma jittrażżmettu jew jaħżnu, jew li jfittxu b'mod attiv fatti jew ċirkustanzi li jindikaw l-illegalità tal-attività.
164. Konsegwentement, tagħrif effettiv ifisser tagħrif ta' informazzjoni, attivitajiet jew fatti, passati jew preżenti, li l-fornitur ta' servizzi għandu abbażi ta' notifka esterna jew ta' riċerka magħmula minn rajh u b'mod volontarju.
165. Mal-ewwel daqqa t'għajnej, dan jidher li jeskludi l-possibbiltà li fornitur ta' servizz jista' jkollu tagħrif effettiv ta' ksur li għandu mnejn jitwettaq fil-futur. Wisq nibża' li s-sitwazzjoni ma hijiex daqshekk sempliċi.
166. Qed nieħu bħala fatt li ma hemmx tagħrif effettiv li B qed jikser it-trade mark X meta A jikser jew ikun kiser it-trade mark X. Lanqas hemm tagħrif effettiv li A qed jikser it-trade mark Y ghaliex instab li huwa kiser it-trade mark X, anki jekk it-trade mark tkun tal-istess proprietarju.
167. Madankollu, jekk ikun instab li A kiser it-trade mark X billi qiegħed reklam rigward offerta fuq is-suq elettroniku f'Settembru, ma nesklidix li l-operatur tas-suq jista' jitqies li għandu tagħrif effettiv tal-informazzjoni, attivitā, fatti jew ċirkustanzi jekk A iqiegħed offerta ġdidha għal prodotti identiči jew simili bit-trade mark X f'Ottubru. F'dawn iċ-ċirkustanzi, huwa iż-żejjed naturali li wieħed jirreferi għal ksur wieħed kontinwu u mhux

żewġ kažijiet distinti ta' ksur⁷⁷. Infakkar li l-Artikolu 14 (1)(a) jirreferi għal "attività" bhala wieħed mill-oġġetti tat-taghraf effettiv. Attività li tkun għaddejja tkopri l-passat, il-preżent u l-futur.

168. Għaldaqstant, fir-rigward tal-istess utent u tal-istess trade mark, l-operatur ta' suq elettroniku għandu tagħrif effettiv fil-każ fejn l-istess attività tkompli permezz ta' reklami sussegwenti, u jista' wkoll jiġi mgieghel iwaqqaf-l-aċċess ghall-informazzjoni li l-utent iqiegħed fil-futur. Fi kliem ieħor, l-eżenzjoni mir-responsabbiltà ma tapplikax fil-kažijiet fejn l-operatur ta' suq elettroniku jkun irċieva notika ta' użu frawdolenti ta' trade mark, u l-istess utent ikompli jew jirrepeti l-istess ksur.

X — Ordnijiet kontra intermedjarji

169. L-ghaxar domanda tirrigwarda l-possibbiltà tal-proprietarju ta' trade mark

77 — Huwa evidenti li hawnhekk hemm rabta ma' kif il-kunċett ta' ksur huwa mifhum fid-dritt nazzjonali anki jekk il-kunċetti użati fl-Artikolu 14(1)(a) tad-Direttiva 2000/31 huma kunċetti awtonomi tad-dritt tal-Unjoni Ewropea li humi indipendenti mill-kunċetti tad-dritt nazzjonali kriminali u dawk tar-responsabbiltà għal delitt. Perezempju: hemm ksur wieħed jew iżjed minn wieħed meta, mingħajr il-kunsens tal-proprietarju tat-trade mark. A ibiegħ (i) prodotti identici lil-diveri klijenti, (ii) prodotti simili iż-żda mhux identici koperti bl-istess trade mark jew (iii) jekk l-attività ta' bejjg testendi għal perijodu kontinwu u tikkonsisti f'operazzjoniet distinti?

li jikseb ordni skont l-Artikolu 11 tad-Direttiva 2004/48 fuq l-infurzar tad-drittijiet ta' proprjetà intellettuali, mhux biss kontra t-terz li qed jikser it-trade mark, iżda wkoll kontra l-intermedjarju li s-servizzi tiegħu qegħdin jintużaw biex tiġi miksur t-trade mark irreġistrata. Il-qorti tar-rinvju tistaqsi b'mod partikolari jekk skont dan l-artikolu l-ordni ta' twaqqif għandux ikun disponibbli bhala dritt tal-Unjoni sabiex jiġi evitat ksur fil-futur u, jekk huwa l-każ, x'inhi l-portata tal-ordni li għandha tkun disponibbli⁷⁸. Din hi l-ewwel darba li l-Qorti tal-Ġustizzja qed tiġi mitluba biex tinterpreta l-Artikolu 11 tad-Direttiva 2004/48.

170. Il-partijiet kollha jaqblu li d-Direttiva 2004/48 tipprevedi ordnijiet kontra intermedjarji. Madankollu, filwaqt li eBay issostni li ordni kontra fornitur ta' servizzi ta' hosting jista' jirrigwarda biss kontenut individwali specifiku u faċilment identifikabbli, il-partijiet l-oħra jqisu li l-ordnijiet jistgħu jinklu du miżuri intiżi sabiex jimpedixxu ksur fil-futur.

171. L-isfida fundamentali li tinsab fl-interpretazzjoni tad-Direttiva 2004/48 tirrigwarda l-bilanċ li għandu jintla haq qiegħi bejn applikazzjoni wisq rigorūza u waħda

78 — Skont il-High Court, din id-dispożizzjoni ma wasslitx għal traspożizzjoni specifika għar-raguni li d-dritt exiżenti kien ikkunsidrat li jikkonforma ma' din id-dispożizzjoni. Il-qorti tar-rinvju tesprimi dubji dwar ir-rilevanza ta' din il-konklużjoni.

wisq laxka tad-drittijiet ta' proprietà intellettuali. Dan il-komputu ġie mqabbel mal-vjaġġ ta' Ulysse bejn iż-żewġ mostri Scylla u Charybdis⁷⁹. Filwaqt li wieħed jista' jinterpretar d-Direttiva bhala wahda intiża għal implementazzjoni ta' filosofija ta' rispett qawwija jew inkella dghajfa, jidher li għandha tittieħed kunsiderazzjoni xierqa tal-Artikolu 3 tad-Direttiva 2004/48 f'kull interpretazzjoni tagħha. Minn dan l-artikolu jirriżulta li d-Direttiva 2004/48 timponi obbligu generali fuq l-Istati Membri li jipprovd l-miżuri, il-proċeduri u r-rimedji neċċessarji biex jiġi żgurat ir-rispett tad-drittijiet ta' proprietà intellettuali u li jieħdu l-azzjoni xierqa kontra dawk responsabbi għal falsifikazzjoni u kkupjar. Dawn il-miżuri, il-proċeduri u r-rimedji għandhom ikunu dissważi vi bizzejjed, iżda għandhom jevitaw il-holqien ta' ostakoli kontra l-kummerċ leġġitimu u għandhom jipprovdū certi protezzjonijiet kontra l-użu abbużiv tagħhom.

5 hija ta' interessa speċjali f'dan il-kuntest. Din tħalli l-Artikoli 10 ("Il-miżuri korrettivi"), 11 ("Mandati") u 12 ("Il-miżuri alternativi").

173. L-ewwel żewġ sentenzi tal-Artikolu 11 jirreferu għal ordnijiet li għandhom ikunu disponibbli kontra l-awtur tal-ksur tad-dritt tal-proprietà intellettuali. It-tielet sentenza tippovd li ordnijiet tal-qorti għandhom ikunu disponibbli wkoll kontra intermedjarju, li s-servizzi tiegħu qegħdin jiġu użati minn terzi biex jiġi ppreġudikat dritt tal-proprietà intellettuali. Il-portata tal-ordnijiet kontra intermedjarju mhijiex definita, iżda peress li dan l-aspett huwa miżjud bhala element addizzjonali mal-ewwel żewġ sentenzi, nahseb li dawn iż-żewġ sentenzi għandhom jintużaw fl-interprettazzjoni tat-tielet sentenza.

172. Id-dispożizzjonijiet centrali tad-Direttiva 2004/48 huma dawk elenkti fil-Kapitolu II (intitolat, "Il-Miżuri, il-Proċeduri u r-Rimedji"). Żewġ taqsimiet ta' dan il-kapitolu jidħru partikolarmen rilevanti. Filwaqt li kemm it-Taqsima 4 ("Il-miżuri proviżorji u prekawzjonarji" — Artikolu 9) kif ukoll it-Taqsima 5 ("Il-miżuri li jirriżultaw minn deċiżjoni fuq il-merti tal-każ") isemmu miżuri li għandhom ikunu disponibbli kontra l-awtur tal-ksur u l-intermedjarju, it-Taqsima

174. Għandu jitfakkar li l-ewwel sentenza tal-Artikolu 11 tad-Direttiva 2004/48 teżiġi li, "fejn [i]d-deċiżjoni għudizzjarja hi meħuda u sabet li hemm kontravvenzjoni tad-dritt tal-proprietà intellettuali", l-awtoritajiet ġudizzjarji tal-Istati Membri jistgħu johorġu kontra l-awtur tal-ksur "mandat [...] bl-għan li tippodbixxi il-kontinwazzjoni tal-kontravvenzjoni". Qari letterali ta' dan it-test jindika n-neċċessità ta'

⁷⁹ — Ara, M. Norrgård, "The Role Conferred on the National Judge by Directive 2004/48/EC on the Enforcement of Intellectual Property Rights", ERA Forum 4/2005, p. 503.

konstatazzjoni fil-konkret ta' ksur u twaqqif tal-kontinwazzjoni ta' dan il-ksur specifiku mill-awtur tal-ksur fil-futur.

175. Rigward in-natura tal-ordnijiet li għandhom ikunu disponibbli kontra l-awtur tal-ksur, jidher li d-dritt tal-Unjoni jehtieġ li permezz ta' tali ordni, ikun jista' jitwaqqaf ksur ikkonstatat minn qorti. Il-prevenzjoni ta' iktar ksur hija wkoll possibbli, anki jekk f'dan il-każ il-kliem użat fid-direttiva jsir iktar prudenti. Fid-dawl tar-referenza ghall-aspett ta' "kontinwazzjoni" tal-ksur, tal-kliem iktar prudenti rigward "aktar" ksur u tal-prinċipju ta' proporzjonalità, l-interpretazzjoni tiegħi tal-ewwel żewġ sentenzi twassalni biex nikkonkludi li d-dritt tal-Unjoni ma jikkontemplax hruġ ta' ordni kontra awtur tal-ksur sabiex jiġi impedit iktar ksur li jista' jitwettaq fil-futur⁸⁰.

176. Rigward l-intermedjarju, abbaži tat-test tad-Direttiva 2004/48, tista' tingħata interpretazzjoni fis-sens li, bhala kwistjoni ta' dritt tal-Unjoni, il-portata tal-ordni disponibbli kontra l-intermedjarju ma għandhiex tkun differenti minn dik tal-ordni previst kontra l-awtur tal-ksur.

177. Madankollu, ma iniex konvint li din l-interpretazzjoni hija waħda xierqa.

178. Nahseb li l-applikazzjoni tal-ewwel sentenza tal-Artikolu 11 tad-Direttiva 2004/48 titlob l-identifikazzjoni tal-awtur tal-ksur li mbagħad jiġi mwaqqaf milli jkompli l-ksur. Madankollu, "l-awtur tal-ksur" ma huwiex imsemmi fit-tielet sentenza, li tirreferi biss għal "terzi" li jużaw is-servizzi ta' intermedjarju sabiex jippreġudikaw dritt ta' proprijetà intellettuali.

179. L-għażla ta' din il-formulazzjoni saret għal raġuni valida: jista' jkun hemm każijiet, b'mod partikolari fl-ambjent tal-internet, fejn il-ksur ikun evidenti, iżda l-awtur tal-ksur ma jkunx identifikat. Huwa magħruf li terz jużà s-servizzi ta' intermedjarju sabiex jippreġudika dritt ta' proprijetà intellettuali iżda l-vera identità ta' dan l-awtur tal-ksur tibqa' mhux magħrufa. F'każijiet bħal dawn, il-protezzjoni legali tad-detentur tad-drittijiet tista' titlob il-hruġ ta' ordni kontra l-intermedjarju li huwa identifikat u li għalhekk jista' jitressaq quddiem il-qorti, u li jista' jimpedixxi l-kontinwazzjoni tal-ksur.

180. Rigward il-portata jew il-kontenut ta' ordni kontra intermedjarju, jidher li d-dritt

80 — Ara l-premessi 22, 23, 24, 25 u l-Artikolu 11 tad-Direttiva 2004/48.

tal-Unjoni ma jipponix rekwiżiti specifici ohra barra dawk ta' effettività, dissważjoni u proporzjonalità mitluba permezz tal-Artikolu 3(2) tad-Direttiva 2004/48.

li huma impossibbli, sproporzjonati jew illegali bħal obbligu ġenerali ta' monitoraġġ.

181. Fil-fehma tiegħi, ir-rekwiżit ta' proporzjonalità jeskludi ordni kontra intermedjarju intiż għall-prevenzjoni ta' kwalunkwe ksur ulterjuri tat-trade mark. Madankollu, ma nara xejn fid-Direttiva 2004/48 li jista' jipprobjixxi ordnijiet kontra intermedjarji li jipponu mhux biss il-prevenzjoni tal-kontinwazzjoni ta' ksur specifiku iżda wkoll il-prevenzjoni tar-repetizzjoni tal-istess ksur jew ksur simili fil-futur, jekk dawn l-ordnijiet huma disponibbli skont id-dritt nazzjonali. Naturalment, l-element essenziali huwa li l-intermedjarju għandu jkun jaf b'ċertezza x'inħuma l-obbligi imposta fuqu, u li l-ordni ma timponix obbligi

182. Limitu xieraq għall-portata ta' ordni jista' jkun ir-rekwiżit dopju ta' identità. Dan ifisser li, fil-kawżi kkonċernati, l-awtur tal-ksur għandu jkun l-istess persuna⁸¹ u t-trade marks li huma miksura huma l-istess. Għalhekk, ordni tista' tinhareġ kontra intermedjarju sabiex jiġu impediti l-kontinwazzjoni jew ir-repetizzjoni ta' ksur ta' trade mark partikolari minn utent partikolari. Tali ordni tista' tiġi implementata mill-fornitur ta' servizi ta' soċjetà tal-informazzjoni billi semplicejment jagħlaq il-kont tal-utent inkwistjoni⁸².

81 — Ir-rekwiżit li l-awtur tal-ksur ikun l-istess ifisser primarjament l-istess identità bbażata fuq l-identifikazzjoni tal-utent fis-sistema, jekk teżisti, tal-fornituri ta' servizzi. Barra minn hekk, il-fornituri ta' servizi jista' jiġi obbligat jiehu mizuri ragonevoli sabiex jiżvela l-identità reali ta' utent li jistahha wara diversi identitajiet; dan ma jirrappreżżentax obbligu ta' monitoraġġ generali pprojbit mill-Artikolu 15(1) tad-Direttiva 2000/31 idha obbligu aċċettabbli ta' monitoraġġ specifiku.

82 — Ara wkoll it-tlejt kawżi Germani, normalment magħrufa bħala "Internet Auction I, II u III", BGH I ZR 304/01 tal-11 ta' Marzu 2004 (riprodott bl-Ingliz f'[2006] European Commercial Cases 9); BGH I ZR 35/04 tad-19 ta' April 2007 (riprodott bl-Ingliz f'[2007] European Trade Mark Reports, parti 11, p. 1) u BGH I ZR 73/05 tat-30 ta' April 2008. Il-qrat qiesu li l-operaturi ta' suq elettroniku kienu eżenti mir-responsabilità stabbila fl-Artikolu 14 tad-Direttiva 2000/31. Madankollu huma fformulaw kriterji importanti rigward ordnijiet kontra l-operaturi li, fir-rigward tal-portata tagħhom, jistgħu joholqu problemi ta' kompatibbiltà mad-Direttiva 2000/31.

XI — Konklużjonijiet

183. Nipproponi li l-Qorti tal-Ġustizzja tagħti r-risposti segwenti għad-domandi mressqa mill-High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division:

- “(1) Il-provvista b’xejn, lid-distributuri awtorizzati tal-proprietarju tat-trade mark, ta’ fwieħa u ta’ prodotti kożmetici għal wiri u ta’ kampjuni fil-forma ta’ fliexken, li ma humiex intiżi ghall-bejgħ lill-konsumaturi, ma tikkostitwixx tqegħid fis-suq fis-sens tal-Artikolu 7(1) tal-Ewwel Direttiva tal-Kunsill 89/104/KEE, tal-21 ta’ Diċembru 1988, biex jiġu approssimati l-liġijiet tal-Istati Membri dwar it-trade marks u tal-Artikolu 13(1) tar-Regolament tal-Kunsill Nru 40/94, tal-20 ta’ Diċembru 1993, dwar it-trade mark Komunitarja.
- (2), (3) u (4) Il-proprietarju ta’ trade mark jista’ jopponi l-kummerċjalizzazzjoni ulterjuri tal-prodotti mingħajr imballaġġ, fis-sens tal-Artikolu 7(2) tad-Direttiva 89/104 u tal-Artikolu 13(2) tar-Regolament Nru 40/94, meta l-imballaġġ estern ikun tneħħha mill-fwejjah u mill-prodotti kożmetici mingħajr il-kunsens tal-proprietarju tat-trade mark jekk, bħala riżultat tat-tnejħhiha tal-imballaġġ estern, il-prodotti ma jkollhomx l-informazzjoni meħtieġa skont l-Artikolu 6(1) tad-Direttiva tal-Kunsill 76/768/KEE, tas-27 ta’ Luju 1976, dwar l-approssimazzjoni tal-liġijiet tal-Istati Membri li għandhom x’jaqsmu mal-prodotti kożmetici, jew jekk it-tnejħhiha tal-imballaġġ estern fiha nfisha tista’ titqies li tbiddel jew tippregħudika l-kundizzjoni tal-prodotti jew jekk it-tkomplija tal-kummerċjalizzazzjoni tippregħudika, jew hemm probabbiltà li tippregħudika, l-immaġni tal-prodotti u għalhekk ir-reputazzjoni tat-trade mark. Fiċ-ċirkustanzi tal-kawża prinċipali, dan l-effett għandu jiġi preżunt, sakemm l-offerta ma tikkonċernax ogħġett wieħed jew ftit ogħġetti manifestament offruti minn bejjiegħ li mhux qed jaġixxi matul il-kummerċ.

- (5) Meta kummerċjant li jopera fuq suq online jixtri l-užu ta' sinjal li huwa identiku għal trade mark registrata bħala kelma prinċipali għar-ričerka, mingħand operatur ta' mutur ta' tfittxija, b'mod li s-sinjal huwa muri lil utenti mill-mutur ta' tfittxija f'link kummerċjali għas-sit tal-operatur tas-suq online, il-wiri tas-sinjal fil-link kummerċjali jikkostitwixxi 'užu' tas-sinjal fis-sens tal-Artikolu 5(1)(a) tad-Direttiva 89/104 u tal-Artikolu 9(1)(a) tar-Regolament Nru 40/94.
- (6) Meta l-ikklikkjar fuq il-link kummerċjali msemmi fil-ħames domanda iktar 'il fuq iwassal lil utent direttamente għal reklami jew offerti għall-bejgħ ta' prodotti identici għal dawk li għalihom it-trade mark hija rregistrata taħt is-sinjal impoġġi fuq is-sit minn terzi, li uħud minnhom jiksru t-trade mark u uħud minnhom ma jiksru it-trade mark minħabba l-istatus differenti tal-prodotti rispettivi, dan il-fatt jikkostitwixxi užu tas-sinjal mill-operatur tas-suq online 'fejn għandhom x'jaqsmu' prodotti li jiksru trade marks fis-sens tal-Artikolu 5(1)(a) tad-Direttiva 89/104 u tal-Artikolu 9(1)(a) tar-Regolament Nru 40/94, iżda dan il-fatt ma' jippreġudikax il-funzjonijiet tat-trade mark jekk konsumatur medju jifhem fuq il-baži tal-informazzjoni fil-link kummerċjali li l-operatur tas-suq online iżomm reklami jew offerti ta' bejgħ minn terzi fis-sistema tiegħu.
- (7) Meta l-prodotti offruti għall-bejgħ fuq is-suq online ma jkunux għadhom tqiegħdu fuq is-suq fiż-ŻEE minn jew bil-kunsens tal-proprietarju tat-trade mark, huwa madankollu bieżżejjed ghall-applikazzjoni tad-dritt eskuju mogħti mit-trade mark nazzjonali jew Komunitarja li jiġi pprovat li r-reklam huwa direkt għall-konsumaturi li jinsabu fit-territorju kopert mit-trade mark.
- (8) Jekk l-užu li jilmenta dwaru l-proprietarju tat-trade mark jikkonsisti fil-wiri tas-sinjal fuq is-sit web tal-operatur tas-suq online stess minnflokk fil-link kummerċjali li jinsab fuq is-sit web tal-operatur tal-mutur ta' ričerka, is-sinjal

ma jintużax mill-operatur tas-suq online ‘fejn għandhom x’jaqsmu’ l-prodotti li jiksru trade marks fis-sens tal-Artikolu 5(1)(a) tad-Direttiva 89/104 u tal-Artikolu 9(1)(a) tar-Regolament Nru 40/94.

- (9)(a) L-użu msemmi fil-punt 5 ma jikkonsistix fi u ma jinkludix ‘iż-żamma ta’ informazzjoni pprovdu minn dak li jirċievi s-servizz mill-operatur ta’ suq online fis-sens tal-Artikolu 14(1) tad-Direttiva 2000/31/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, tat-8 ta’ Ĝunju 2000, dwar certi aspetti legali tas-servizzi minn soċjetà tal-informazzjoni, partikolarment il-kummerċ elettroniku, fis-suq intern, filwaqt li l-użu msemmi fil-punt 6 jista’ jikkonsisti fi jew jinkludi tali żamma ta’ informazzjoni.
- (9)(b) Fejn l-użu ma jikkonsistix eskluživament f’attivitajiet li jaqgħu taħt il-kamp ta’ applikazzjoni tal-Artikolu 14(1) tad-Direttiva 2000/31, imma jinkludi dawn l-attivitajiet, l-operatur tas-suq online huwa eżenti mir-responsabbiltà sa fejn l-użu jikkonsisti f’dawn l-attivitajiet, iżda jistgħu jithallsu danni jew kumpens finanzjarju ieħor skont id-dritt nazzjonali fir-rigward ta’ dan l-użu, sakemm ma jkunx eżenti mir-responsabbiltà.
- (9)(c) ‘Tagħrif effettiv’ tal-attività jew tal-informazzjoni illegali jew ‘[kuxjenza]’ ta’ fatti jew ċirkustanzi fis-sens tal-Artikolu 14(1) tad-Direttiva 2000/31 ikunu prezenti fejn l-operatur tas-suq online ikun jaf li prodotti ġew irreklamati, offruti ghall-bejġi u mibjugħha fuq is-sit tiegħi bi ksur tat-trade marks registrati, u li l-ksur ta’ tali trade marks registrati għandu mnejn ikompli jsir fir-rigward tal-istess prodotti jew prodotti simili mill-istess utent tas-sit web.

- (10) Fejn is-servizzi ta' intermedjarju bħal operatur ta' sit web ikunu ġew użati minn terz sabiex jikser trade mark reġistrata, l-Artikolu 11 tad-Direttiva 2004/48/ KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, tad-29 ta' April 2004, fuq l-infurzar tad-drittijiet ta' proprjetà intellettuali jitlob li l-Istati Membri jiżguraw li l-proprjetarju tat-trade mark ikun jista' jikseb ordni effettiva, dissważiva u proporzjonata kontra l-intermedjarju sabiex dan jimpedixxi t-tkomplija jew ir-repetizzjoni ta' dan il-ksur mill-imsemmi terz. Il-kundizzjonijiet u l-proċeduri rigward dawn l-ordnijiet huma ddefiniti fid-dritt nazzjonali."